

2. Basın Açıklamaları

2.1. Şube Basın açıklamaları

2.1.1. AKM 8 Yıldır Kapalı!

04.03.2016 / 2016.08.40541

Yargı kararını hiçe sayan zihniyet yeni bir proje yaptırarak anayasal suç işlemektedir.

Türkiye’de “toplumun sanat hafızası”nın en önemli figürlerinden, İstanbul’un ve modern Türkiye mimarlığının simge yapılarından biri olan ve bu özellikleri nedeniyle kültürel miras değeri taşıyan Atatürk Kültür Merkezi’ndeki (AKM) sanat etkinliklerine, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından Mayıs 2008’den itibaren son verilmiştir.

Yapıldığı yıllarda dünyanın en büyük kültür ve sanat merkezlerinden birisi olarak kültür ve sanat yapıları arasında yerini alan AKM, bugün yıkılmaya terk edilmiş bir durumdadır.

İstanbulu sanatseverler, sanatçılar, bu mekânda yıllarca sanat yapan sanatçılar, AKM’nin yargı kararı ve uzlaşılın mimari proje doğrultusunda restorasyonunun bir an önce yapılmasını, sanatla ve sanatçı ile buluşmasını beklerken internette AKM’nin yerine, kim tarafından yaptırıldığı gizlenen bir proje ortaya çıkmıştır.

Adrian Smith & Gordon Gill Architecture firmasının web sayfasında AKM’nin yerine “İstanbul Kültür Merkezi” adı ile bir mimari proje yer almaktadır.

Kültür, sanat, sanatçı ve sanat yapıları son yıllarda her geçen gün daha fazla çağdışı bir zihniyetin saldırısı altındadır.

2008 yılından bu yana Atatürk Kültür Merkezi’ne (AKM) yönelik uygulamalar ve ortaya çıkarılan proje bu zihniyetin en somut örneklerinden birisidir.

“92 yıllık enkazı kaldırdık söylemi” ile Atatürk Kültür Merkezi’nin (AKM) yerine yapılmak üzere hazırlanan yapının adı, asıl niyeti ve sipariş veren zihniyeti ortaya koymaktadır.

Tekrar hatırlatıyoruz!

AKM, tarihi boyunca birçok toplumsal etkinliğe ev sahipliği yapmış Taksim Meydanı ve Gezi

Parkı ile bütünleşmiştir. Gerek tarihi geçmişi, yaşanmışlıkları, mimari değeri ve yapıldığı dönemi yansıtmaması ve özgünlüğü gibi taşıdığı değerler itibarı ile “1. Derece Kentsel Sit Alanı”nın bir parçası olarak “1. Grup Tescilli Kültür Varlığı”dır.

Koruma Bölge Kurulu, 2863 sayılı yasa, ilgili yönetmelik, yönerge, ilke kararları ve kararların devamlılığı ilkelerine aykırı olarak, 24.12.2008 gün ve 2268 sayılı kararıyla AKM'nin kültürel değerini yok eden bir avan projeyi onaylamıştır. Kültür Sanat Sen tarafından açılan davada İstanbul 9. İdare Mahkemesi bilirkişi incelemesi sonucunda Atatürk Kültür Merkezinin yıkım ve tadilat çalışmalarını yasaya ve mevzuata aykırı bularak iptal etmiştir.

Söz konusu yargı kararından sonra, İstanbul'un en önemli kültür ve sanat mekânı niteliğinde olan AKM'nin rölövelerine uygun olarak hazırlanan restorasyon projesinin gerçekleştirilmesine ilişkin 20.12.2009 günü TMMOB Mimarlar Odası ile Kültür ve Turizm Bakanlığı yetkililerinin de katıldığı bir toplantıda bir tutanakla kayıt altına alınmış bir mutabakat metni sonrasında Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2012 yılının son günlerinde yapmış olduğu açıklamada, AKM'nin 29 Ekim 2013 tarihinde kullanıma açılacağını, restorasyon için karşılıksız fon bulunduğunu ve sözleşme yapıldığını ilan etmişti.

Yapılan ihale ve başlayan tadilat işlemlerinden sonra, 6.6.2013 tarihinde dönemin başbakanı Recep Tayyip Erdoğan'ın “AKM inşallah yıkılacak” açıklamasının ardından Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından proje durdurulmuştur.

İstanbul 9. İdare Mahkemesi'nin vermiş olduğu yargı kararı bugün cumhurbaşkanı olan Sn. Recep Tayyip Erdoğan'ı ve ilgili tüm kurumları bağlamaktadır. Yargı kararlarını uygulamamak anayasal bir suçtur.

AKM'nin restorasyonunu yapmamak, yapılmasını engellemek de 2863 sayılı koruma mevzuatı çerçevesinde ayrıca suçtur.

Atatürk Kültür Merkezi koruma ilkeleri çerçevesinde restorasyonu yapılarak bir an önce sanatla, sanatçı ile ve sanatseverlerle buluşuncaya kadar sürecin takipçisi olacağımız kamuoyuna bir kez daha saygıyla duyurulur.

*TMMOB Mimarlar Odası
İstanbul Büyükşehir Şubesi*

2.1.2. Yıldız Binamızdaki Hukuk Dışı Uygulamaları Reddediyoruz

31.05.2016 / 2016.08.41304

Beşiktaş Kaymakamlığı'nın tebligatı üzerine Yıldız Sarayı Dış Karakol hizmet binamızı boşaltmak için gittiğimizde mekânımızın çevik kuvvet ve TOMA'larla işgal altında olduğunu gördük. Bu el koyma ve hukuksuzluğu reddettiğimizi kamuoyunun bilgisine sunuyoruz.

Beşiktaş Kaymakamlığı tarafından, 30.05.2016 günü (bugün) saat 17.50'de, Mimarlar Odası'na 2002 yılında 49 yıllığına tahsisli Yıldız Sarayı Dış Karakol Binası'nın 31.05.2016 günü saat 10.00'a kadar boşaltılması ve teslim edilmesi için tarafımıza tebligat yapılmıştır!

Bu sürede mümkün olmayan bir şeyi talep etmek bilinçli bir tercihtir. İntikam duygusu ile ve zorla boşaltma girişimidir.

Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi'nin Kültür ve Turizm Bakanlığı ile 22.10.2002 yılında yapılan tahsis protokolü uyarınca hizmet binası olarak kullanmakta olduğu Yıldız Sarayı Dış Karakol Binasının asma ve bodrum katınının 31.05.2016 günü, saat 10.00 kadar tahliye edilerek teslim edilmesi istenmiştir.

Fiziki olarak mümkün olmayan tahliye işleminin söz konusu saatte yapılıp, yapılmadığını "her türlü güvenlik önlemi" alınarak izlenmesi de emniyete gönderilen yazıda ifade edilmektedir.

Yıldız Sarayı Dış Karakol binası, Kültür ve Turizm Bakanlığı ile 22.10.2002 tarihinde imzalanan bir protokolle 49 yıllığına Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi'ne tahsis edilmişti.

Ancak Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün 7.12.2015 tarihinde göndermiş olduğu bir yazı ile Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi ile imzalanan protokolün tek taraflı olarak iptal edildiği bildirilmişti.

Mimarlar Odası'na herhangi bir tebligat olmamasına rağmen basına yansıyan haberlerden Yıldız Sarayının "Cumhurbaşkanlığı Külliyesi" adı altında Cumhurbaşkanlığına tahsis edildiğini epeydir duyuyorduk. Bu haberlerin ardından uygulamaya sokulan ve hukuku, devlette devamlılık ilkesini yok sayan tek taraflı bir oldubittiyi kabul etmemiz söz konusu

olamazdı. Kaldı ki bu oldubitti ve hukuk dışı tutum Yıldız Sarayı Dış Karakol binası için ilk defa gerçekleşiyor da değildi.

Protokolün iptaline yönelik yazıya hukuki açıdan yaptığımız itiraza yanıt dahi alamayınca idari işlemin öncelikle yürütmesinin durdurulması ve iptali için idari mahkemede dava açtık.

Açtığımız davada, Yıldız Sarayı Dış Karakol binasının Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesine tahsisine ilişkin 22.10.2002 tarihli protokolün iptaline ilişkin Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğünün 07.12.2015 tarih ve 227976 sayı ile yürütülen işleminin tahsis amacı doğrultusunda kullanılan yerin tahliyesi için haklı bir nedenin bulunmadığı ileri sürülerek iptali ve yürütmenin durdurulması istenilmiştir.

İstanbul 12. İdare Mahkemesi'nde görülen 2015/1568 esas no'lu davada mahkemenin 8 Mart 2016 tarihli kararında;

“Olayda, taraflar arasında imzalanan 22.10.2002 tarihli protokolün Bakanlığın yükümlülüklerini düzenleyen 5. maddesinde; Bakanlığın yukarıdaki kurallara uyulduğu sürece Oda'nın binada kullanım süresi dolmadan, binanın odaya tahsis edilen mekânlarını bir başka kuruma tahsis edemeyeceği ya da boşaltılmasını isteyemeyeceği öngörülmüştür.

Bu nedenle 22.10.2002 tarihinde 49 yıllığına imzalanan protokolün, öngörülen süre dolmadan ve protokolde belirlenen yükümlülüklerin ihlal edildiğine ilişkinde herhangi bir tespit bulunmadan feshedilmesinde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Öte yandan dava konusu protokolün imza aşamasında alınması gereken Maliye Bakanlığı görüşünün alınmamış olması davalı idarenin sorumluluğundadır. Davalı idare ile davacı oda arasında ilk protokolün imzalandığı 1995 yılında ve protokolün yenilendiği 2002 yılında davalı idarenin Maliye Bakanlığının görüşünü almamış olmasında idarenin belirliliği ilkesine güvenerek hareket eden davacıya atfedilecek bir kusur bulunmamaktadır. Düzenlendiği tarihten itibaren aradan yaklaşık 14 yıl geçtikten sonra Maliye Bakanlığı'nın görüşünün alınmadığı gerekçesi ile söz konusu protokolün feshedilmesinin haklı dayanağının bulunduğu kabulü olanaklı bulunmamaktadır.

Bununla birlikte, dava konusu işlemin niteliği ve doğuracağı sonuçlar dikkate alındığında uygulanması halinde telafisi güç zararların doğabileceği de açıktır.

Açıklanan nedenlerle; hukuka aykırılığı açık olan dava konusu işlemin; uygulanması halinde telifisi güç zararlar doğabileceğinden... yürütülmesinin durdurulmasına, ... 08/03/2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi” denilmiştir.

Bu karara yapılan itirazı değerlendiren İstanbul Bölge İdare Mahkemesinin, tarafımıza henüz tebligatı yapılmamış kararına göre 11.05.2016 tarihinde (E. 2016/1795) söz konusu idare mahkemesinin gerekçeli kararının tam tersi bir karar almış olduğunu öğrenmiş bulunuyoruz.

Hukuki süreç devam ederken 24 saati dahi bulmayan bir sürede tahliye için yapılan bir tebligat, Mimarlar Odası'nın hukukun üstünlüğünü sağlama doğrultusunda aklın ve bilimin rehberliğinde kamu ve toplum yararına verdiği mücadeleye karşı bir intikam operasyonudur.

Fiilen imkânsız bir tahliye talebini yapan Beşiktaş Kaymakamlığına, yargı kararının beklenmesi ve bu tarihten itibaren tahliye için yeterli süre verilmesi için ayrıca bir başvuru yapılmıştır.

Fakat yapılan görüşmelerden bu süreyi vermeyecekleri anlaşılmaktadır. Mimarlar Odası'na meslektaşlarımız tarafından ya da mirasçıları tarafından emanet edilen birçok evrak, belge, yayın, proje, mimarlıkla ilgili malzemenin zorla tahliye durumunda göreceği zararı düşünerek tarafımızca boşaltılması için süre verilmesi talebimiz Valilikçe 31 Mayıs 2016 günü saat 10.00'da boşaltmaya başlamamız şartı ile resmi olmayan bir şekilde kabul edilmiştir.

Hukuki mücadelemizi sonuna kadar sürdüreceğimizi, sorumluların yargılanması için her türlü hukuksal başvuruyu yapacağımızı, siyasallaşan yargı sürecini deşifre edeceğimizi kamuoyunun bilgisine sunarız.

Saygılarımızla,

*TMMOB Mimarlar Odası
İstanbul Büyükşehir Şubesi*

2.1.3. Darbeler Demokrasi, Hak ve Özgürlük Taleplerinin Önünde En Büyük Engeldir

16.07.2016 / 2016.08.41719

Demokratik yaşamı hedef alan darbe girişimi bu sefer başarısız olmuştur!

15-16 Temmuz gecesi sınırlı sayıda askeri kuvvetin gerçekleştirmeye çalıştığı darbe girişimi başarısızlıkla sonuçlanmıştır.

Tüm vatandaşlarımıza geçmiş olsun.

Darbe girişimi sırasında kaybettiğimiz tüm vatandaşlarımız için başsağlığı, yaralılar için acil şifalar dileriz.

Bir ülkenin ulusal güvenliği için silah altına alınan ve bu sürede emir komuta zinciri içinde “vatani görev” bilinci ile “emirleri yerine getiren” askerlerin düştüğü, düşürüldüğü, kendi halkı ile karşı karşıya bırakıldığı bir darbe girişiminin bir daha yaşanmamasını dileriz.

Yaşanan darbe girişimi sürecinde vatandaşlarımızın yaşadığı korku, endişe ve geleceğe yönelik belirsizlik kolay kolay atlatılamayacak gibi görünmektedir.

Toplumun geleceğe yönelik belirsizliği, yaşamakta olduğu korku ve endişeyi aşabilmesi ancak güven sorununu aşması ile mümkündür.

Bu amaçla öncelikle son yıllarda yaşanan ve son günlerde artan oranda açıklamalara ve eylemlere de yansıyan demokratik düzen dışı adımlardan vazgeçilmelidir.

Demokratik parlamenter sistemi baltalama girişimi olarak yorumlanan toplumsal uzlaşma yerine çoğunlukçuluğun ikame girişimlerinden vazgeçilmelidir.

Darbe heveslilerine hep birlikte, hiçbir kesimi dışlamadan demokratik parlamenter sistemi güçlendirme konusunda adım atarak yanıt vermeliyiz.

Darbe heveslilerinin umudunu, demokratik ve laik bir Türkiye talebi etrafında en geniş dayanışma ile ve daha gür ses vererek kırabiliriz.

TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi olarak askeri darbelere karşı olduğu kadar, sivil darbe girişimlerine de tüm vatandaşlarımızı uyanık olmaya davet ediyoruz.

TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi olarak bugüne kadar olduğu gibi, kamu ve toplum yararına çalışmalarımıza bugünden sonrada aklın ve bilimin rehberliğinde hiçbir şekilde ara vermeden sürdüreceğimizi kamuoyuna duyururuz.

TMMOB Mimarlar Odası

İstanbul Büyükşehir Şubesi

Yönetim Kurulu

2.1.4. “Üçüncü Köprü Bir Cinayettir!”

26.08.2016 / 2016.08.42044

“Üçüncü köprü bir cinayettir!” (R. T. Erdoğan, İBB Başkanı, 2 Mayıs 1995)

R. Tayyip Erdoğan 1995 yılında İBB başkanı iken dönemin başbakanı Tansu Çiller 3. köprü konusunu gündeme getirdiğinde, “üçüncü köprü bir cinayettir” ifadesi ile bu tasarıya karşı çıkmışken bugün gerçekleşen bu “cinayet”in kutlamasını yapmaktadır.

İBB başkanı olarak Tayyip Erdoğan, 2 Mayıs 1995 tarihinde “üçüncü köprü cinayettir” görüşünü şöyle açıklıyordu: “*Üçüncü köprü, toplu taşıma aleyhine gelişen bu kısır ve ters döngüyü daha da körükleyecek, özel taşımacılığı teşvik edecek ve İstanbul ulaşımının içine düştüğü çıkmazdan kurtarılmasına hiçbir katkı sağlamayacaktır. Halbuki, üçüncü köprü için sarf edilecek parayı, İstanbul’un raylı sistemine yatırırsak özel otomobillere yeni sürat yolları yapmak yerine duraklarda bekleyen perişan yolculara hizmet götürmüş oluruz.*”

Cumhuriyet tarihi boyunca İstanbul’un yapılan tüm planlamalarında kentin kuzeyinin mutlak korunması gereken alan olarak ayrılması öngörülmüştür. “Kentin akciğeri” olarak nitelendirilen ormanlar, kentin içme suyu rezerv alanı olan su kaynakları ve doğal yaşam alanı, özgün eko sistemiyle doğu-batı aksı boyunca Sakarya ile Kırklareli arasında uzanmaktadır.

Bugün açılışı yapılan 3. köprü ve sürmekte olan bağlantı yolları inşaatı, kentin yaşam kaynaklarına büyük darbe vurmuştur.

Boğaziçi ve FSM köprülerinin İstanbul’un yaşam kaynaklarında yarattığı hasarlar çok net olarak ortaya konulduğu için ikinci köprünün hizmete girmesinden sonra göreve gelen İBB başkanları, Nurettin Sözen, Tayyip Erdoğan ve Müfit Gürtuna, kendi dönemlerinde köprüye açıkça karşı çıkmış, bu dönemlerde yapılan çevre düzeni planlarının bilimsel raporlarında da yeni köprüler çok net şekilde reddedilmiştir.

İBB başkanı olarak Kadir Topbaş göreve geldiğinde “1 m² dahi yeşil alanın yok olmasına izin vermeyeceğim” diyerek ve 3. köprüyü reddeden 1/100.000 ölçekli İstanbul İl Çevre Düzeni

Planını 17 Temmuz 2009'da onaylayarak benzer tutumunu net biçimde ortaya koymuştu.

Bu planın bilimsel raporları da köprülü geçişleri kesin bir ifadeyle reddetmektedir. İBB tarafından 1997 yılında İTÜ'ye hazırlatılan ulaşım master planı, 1999 Marmara depremi sonrasında hazırlanan JICA raporu ve İTÜ, ODTÜ, YTÜ ve Boğaziçi Üniversiteleri tarafından hazırlanan İstanbul Deprem Master Planı, 3. karayolu köprüsünün çözüm olmadığı ve toplu ulaşım sistemlerinin tercih edilmesi, bu çerçevede raylı sistem ve deniz taşımacılığının yaygınlaştırılması gerektiği yönünde önerilerde bulunmuşlardır.

Ulaşım İstanbul'un en önemli sorunlarından birisidir. Sorunun olduğu yer İstanbul kentidir. Bir kentin bugünkü sorunlarını çözmek, geleceğe yönelik varsayımlarda bulunmak ve bu varsayımlara göre olası gelişmeleri öngörerek bugünden çözümler aramak işi bir planlama işidir. Planlama işi bir bilimdir. İstanbul kentinin bir planı vardır. 1/100.000 ölçekli İstanbul Çevre Düzeni Planı İBB Meclisince onaylanmış ve 17.07.2009 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu plan hazırlanırken İBB Başkanı Kadir Topbaş 600'e yakın uzmanın desteği ile hazırlanmakta olan plan çalışmasından sürekli övgü ile bahsetmiş ve bittiğinde bu çalışmayı kamuoyu ile paylaşmıştır. Bu plan ve plan notları herhangi bir üçüncü köprü öngörmediği gibi üçüncü köprü gibi karayolu ulaşım alternatiflerini reddeden bir yaklaşım sunmuştu.

Söz konusu plan notlarına göre,

“Ana Strateji 7. ulaşım kararlarını plan kararları ile uyumlu olarak geliştirmek öncelikle araçların değil insanların ekonomik ve hızlı ulaşımının sağlanması; İstanbul genelinde demiryolu ve denizyolu ağırlıklı, yüksek kapasiteli, kaliteli ulaşım türlerinin entegre edildiği toplu taşıma ağırlıklı bir ulaşım sisteminin kurulması; kuzeye gelişimi tetikleyecek, kentin doğal-tarihi yapısını bozacak ve uzun dönemde ilave ulaşım sorunları oluşturacak ulaşım ve yerleşim kararlarından kaçınılması” ile, “Strateji Alternatif 2: Ulaşım sisteminin mevcut yapıda gelişmesinin devam etmesi ve Ana Yerleşim Kütleleri'nin kuzeye doğru büyümesi halinde, çevresel sürdürülebilirlik tehlikeye girecek ve organizmanın büyük zarar görmesine yol açacaktır”

yaklaşımının yanı sıra, yine aynı raporda,

“Karayolu Ulaşım Sistemi İstanbul'un doğusuyla batısı arasında sürekliliği karayoluyla sağlanmış bir Boğaz geçişinin, İstanbul'un kentsel gelişimi açısından olumsuz sonuçları Fatih Sultan Mehmet Köprüsü geçişi sonrasında ortaya çıkan kentsel gelişme deseni ile

deneyimlenmiştir. TEM Otoyolu boyunca kentin doğusu ile batısı arasında uzanan, yağ lekesi şeklinde büyüyerek doğal yapıyı tahrip eden, niteliksiz bir yapı stoku ve Sultanbeyli ve Sarıgazi gibi yerleşmeleri oluşturan süreçlerin tekrarlanmasına neden olacak gelişmelerin önüne geçilmesi hazırlanan plânda esas alınmıştır. Çünkü İstanbul'un doğal eşikleri benzer bir süreci yaşayamayacak derecede hasar gördüğünden, su toplama havza alanlarının ve ormanların daha fazla yok olmasına neden olacak gelişmelerden kaçınılması gerekmektedir” şeklindeki yaklaşım ile üçüncü köprü reddedilmekte, ulaşımın köprü dışında toplu ulaşım araçları ile çözülmesi gerektiği vurgulanmakta ve yine aynı plan, çözüm önerileri getirmektedir.

İBB başkanı olduğu dönemde “üçüncü köprü bir cinayettir” diyen, bugün ise cumhurbaşkanı olarak yeni köprünün açılışını yapan Tayyip Erdoğan, Başbakan Binali Yıldırım ve İBB Başkanı Kadir Topbaş, işbaşına geldikleri ilk günden itibaren, artık egemen oldukları rant uğruna dünya mirası İstanbul'a karşı işlenen cinayetin birinci derece sanıkları olarak tarihe geçeceklerdir.

*TMMOB Mimarlar Odası
İstanbul Büyükkent Şubesi*

2.1.5. X. İstanbul Uluslararası Mimarlık ve Kent Filmleri Festivali (7-15 Ekim 2016)

07.09.2016 / 2016.08.42140

X. İstanbul Uluslararası Mimarlık ve Kent Filmleri Festivali, Belgesel ve Animasyon Filmleri Yarışması sonuçları belirlendi.

2007 yılından bu yana gerçekleştirdiğimiz “İstanbul Uluslararası Mimarlık ve Kent Filmleri Festivali” bu yıl onuncu kez düzenleniyor. Bu festival, her yıl ekim ayının ilk pazartesi günü tüm dünyada kutlanan “Dünya Mimarlık Günü” nedeniyle Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi'nce gerçekleştirilen “Mimarlık ve Kent Şenliği” etkinlikleri kapsamında programlanmaktadır.

Festivalimize 84 ülkeden 833 film başvurmuştur. İlk değerlendirmede 197 film seçilmiş, bu filmlerden 46'sı finale kalmıştır.

Festival açılışı 7 Ekim 2016 Cuma günü saat 19.00'da Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent

Şubesi'nde gerçekleştirilecektir. Program çerçevesinde; film gösterimleri ve etkinlikler, İstanbul Büyükşehir Şubesi merkez binası ile bağlı, Tekirdağ, Edirne, Yalova, Kırklareli temsilcilikleri ile İstanbul Bakırköy ve Kartal temsilciliklerinin yanı sıra Kadir Has Üniversitesi Cibali Kampüsü, Kadıköy Nâzım Hikmet Kültür Merkezi ve Galata Derneği'nde yapılacaktır.

Festival süresince, mimarlık, sinema, fotoğraf, müzik gibi sanatsal alanlarla ilgili söyleşiler yapılacaktır.

Festival programına 12 Eylül 2016 Pazartesi gününden itibaren www.mimarist.org'dan ulaşılabilir.

Mimarlar Odası

İstanbul Büyükşehir Şubesi

2.1.6. KHK'lar ile Tüm Muhalif Güçleri Sindirme Operasyonunu Reddediyoruz

08.09.2016 / 2016.08.42147

Üniversitelerden ve diğer kamu kurumlarından ihraç edilen ilericilerin derhal görevlerine iadesini talep ediyoruz!

AKP eli ile uygulana gelen baskı ve yıldırma politikaları, bastırılan 15 Temmuz kanlı darbe girişimi bahane edilerek daha da yoğunlaştırılmıştır.

Darbe girişimi fırsat bilinerek, bu kanlı girişimle ve malum cemaatle hiçbir ilgisi bulunmayan insanların evleri, işyerleri sorgusuz sualsiz basılmakta, keyfi gözaltı ve tutuklamalar gerçekleştirilmektedir. Darbecilere karşı ilan edilen olağanüstü hal tüm muhalefeti sindirmenin ve susturmanın aracı olarak kullanılmaya başlanmıştır.

Tüm kamu kurumlarını söz konusu cemaate kendi elleriyle teslim eden AKP iktidarı, kalkışma sonrasında aynı kişilere karşı tedbir alma gerekçesi ile TBMM'yi devre dışı bırakarak OHAL kapsamında çıkarılan KHK'larla darbecilerin yanı sıra fırsattan istifade tüm muhalefete karşı yoğun bir operasyon gerçekleştirmektedir.

Laiklik, demokrasi, emek ve barış yanlısı olan, böyle oldukları herkes tarafından bilinen ve içlerinde meslektaşlarımızın da bulunduğu birçok kişi, OHAL kapsamında çıkarılan 672 sayılı

KHK ile cemaat üyesi oldukları iddiası ile kamu kurumlarından ihraç edilmiştir.

Aklı, bilimi, barışı ve demokrasiyi savunma dışında bir beklentisi olmayan akademisyenlerin, üniversitelerden ve kamudan tasfiye edilmesini kabul etmiyor, şiddetle kınıyoruz.

Hiçbir gerekçe gösterilmeden ihraç edilen, içlerinde meslektaşlarımızın ve birçok TMMOB üyesinin de yer aldığı tüm ilerici, demokrat kişilerin derhal görevlerine iadesini, KHK'lerle yürütülmekte olan hukuk dışı uygulamalara son verilmesini talep ediyoruz.

Saygılarımızla,

TMMOB Mimarlar Odası

İstanbul Büyükkent Şubesi

2.1.7. OHAL Demokratik Yaşamı ve Demokrasi Savunucularını Hedef Almaya Devam Ediyor

24.09.2016 / 2016.08.42209

Hukuksuz bir şekilde gözaltına alınan meslektaşlarımız derhal serbest bırakılmalıdır.

23 Eylül 2016 günü aldığımız bilgilere göre Sakarya Üniversitesi'nde görev yapan ve odamız üyesi öğretim görevlisi iki meslektaşımız Senem Doyduk ve Emre Demirtaş gözaltına alınmışlardır.

Avukatlarının neyle suçlandıklarına yönelik bilgi alma ve görüşme talepleri OHAL var diye geri çevrilmektedir.

“Darbe girişimi” gerekçesi ile gündeme getirilen ve TBMM'nin, Anayasanın ve temel insan haklarının çiğnendiği, ilan edilen OHAL ile ülkedeki tüm muhalif seslerin susturulmaya çalışıldığı, yarın kime gelecek diye sorar olduğumuz günler yaşamaktayız.

Gözaltına alınan kişinin en doğal hakkı olan suçlanmayı öğrenme ve avukatı ile görüşme hakkının gasp edilmesinden derhal vazgeçilmesini diliyoruz.

Şu saate kadar savcılığa çıkarılmayan bu iki meslektaşımızın mesleki bilgi ve birikimini yaşanılır çevrelerde daha iyi bir gelecek için katılımcı bir mimarlık anlayışı ile proje üretimlerinde yer aldığını biliyoruz.

Mimarlar Odası olarak, katılımcı ve paylaşımcı mimarlık anlayışları ile üretimlerini Mimarlar Odası çatısı altında “Dayanışmacı Mimarlık” adı altında sergileme hazırlığı yaparken bu gözaltılar yaşanmıştır. Yaşanan bu gözaltı, gerek üniversitede, gerekse yaşadığı çevrede sergilediği toplumcu ve katılımcı düşüncenin cezalandırılmakta olduğu sorusunu akıllara getirmektedir.

Bu amaçla öncelikle son yıllarda yaşanan ve son günlerde artan oranda açıklamalara ve eylemlere de yansıyan demokratik düzen dışı adımlardan, göz altılarından derhal vazgeçilmelidir.

Üyemiz ve meslektaşlarımız Senem Doyduk ve Emre Demirtaş’ın insan haklarına aykırı göz altına alınmasına derhal son verilmelerini diliyoruz.

Saygılarımızla,

*TMMOB Mimarlar Odası
İstanbul Büyükşehir Şubesi
Yönetim Kurulu*

2.1.8. Meslektaşlarımız Derhal Serbest Bırakılmalıdır!

26.09.2016 / 2016.08.42226

OHAL, demokratik yaşamı ve demokrasi savunucularını hedef almaya devam ediyor.

Bugün öğrendiğimize göre 23 Eylül 2016 Cuma günü gözaltına alınan Sakarya Üniversitesi’nde görevli ve odamıza üye iki meslektaşımız, Yrd. Doç. Dr. Senem Doyduk ve Araştırma Görevlisi Emre Demirtaş’a destek vermek için bu kentte bulunan Serhat Ulubay da gözaltına alınmıştır. Avukatlarının neyle suçlandıklarına yönelik bilgi alma ve görüşme talepleri OHAL ileri sürülerek geri çevrilmektedir.

Darbe girişimi gerekçe gösterilerek ilan edilen OHAL sayesinde bu resmi gerekçeyle hiç ilgisi olmayan uygulamaların fırsatçı şekilde hayata geçirildiği, TBMM’nin devre dışı bırakıldığı, Anayasanın ve temel insan haklarının çiğnendiği, ülkedeki tüm muhalif seslerin susturulmaya çalışıldığı ve yarın sıra kime gelecek diye sorar hale geldiğimiz günler yaşamaktayız.

Gözaltına alınan kişinin en doğal hakkı olan kendisine yöneltilen suçlamaları öğrenme ve

avukatı ile görüşme hakkının gasp edilmesinden derhal vazgeçilmelidir.

Şu saate kadar savcılığa çıkarılmayan üç meslektaşımızın yaşanılır çevrelerde daha iyi bir gelecek için “katılımcı mimarlık” anlayışı ile mesleki bilgi ve birikimlerini toplum yararına sunduklarını biliyoruz. “Katılımcı ve paylaşımcı mimarlık” anlayışı ile yaptıkları üretimlerini Mimarlar Odası tarafından düzenlenen “Dayanışma Mimarlığı” sergisinde sunmaya hazırlanırken bu gözaltılar yaşanmıştır. Bu olay, meslektaşlarımızın gerek üniversitede, gerekse yaşadıkları çevrede sergiledikleri toplumcu ve katılımcı düşüncenin cezalandırılmakta olduğunu akıllara getirmektedir.

Bu nedenle, son yıllarda sürekli yaşanan ve her geçen gün artan demokratik düzen dışı adımlara ve hukuk dışı keyfi gözaltına alma uygulamalarına derhal son verilmelidir.

Meslektaşlarımız ve üyelerimiz Senem Doyduk, Emre Demirtaş ve Serhat Ulubay’ın insan haklarına aykırı şekilde gözaltına alınmalarını protesto ediyoruz. Meslektaşlarımız derhal serbest bırakılmalıdır.

Saygılarımızla,

*TMMOB Mimarlar Odası
İstanbul Büyükşehir Şubesi
Yönetim Kurulu*

2.1.9. KHK’lar TBMM’ye Karşı Darbe Girişimidir!

01.11.2016 / 2016.08.42565

Temel insan hak ve özgürlükleri engellenemez!

Düşünceyi suç saymak çağdışı bir anlayışın ürünüdür!

Haber alma ve yayma hakkı engellenemez!

OHAL, demokratik yaşamı ve demokrasi savunucularını hedef almaya devam ediyor!

Henüz yanıtlanmamış birçok soruyu barındıran 15 Temmuz darbe girişiminin ardından 21 Temmuzda ülke genelinde ilan edilen OHAL’in resmi gerekçesi ile hiçbir ilgisi olmayan hukuksuz uygulamalarla, TBMM’nin devre dışı bırakıldığı, Anayasa ve temel insan

haklarının çiğnendiği, darbe girişimiyle uzak yakın ilgisi olmayan tüm muhalif seslerin susturulmaya çalışıldığı ve “Yarın sıra kime gelecek?” diye sorar hale geldiğimiz günler yaşamaktayız.

OHAL’in ve yayımlanan KHK’ların gerekçelerinde belirtilen “Terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı” olduğuna dair tespit yapılmadan birçok kişi en temel insan haklarından biri olan savunma hakları ellerinden alınarak, “başka hiçbir işleme gerek kalmaksızın” kamu görevinden çıkarılmışlardır.

Kamudan çıkarılanlar arasında Mimarlar Odası’nın ve TMMOB’nin farklı organlarında görev alan, çalışmalarımıza katkıda bulunan kamu çalışanları, akademisyenler, uzmanlar da bulunmakta, isnat edilen suçu bile bilmeden, savunma hakları gasp edilerek gözaltına alınanlar arasında meslektaşlarımız da yer almaktadır.

Bu süre içerisinde OHAL ilan gerekçesi ile ilgisi olmayan çok sayıda haber ajansı, TV, radyo, gazete ve dergi kapatılmış, muhabirleri gözaltına alınmış, hukuk dışı uygulamalara tepki gösteren insanlar tutuklanmış, avukatları ile görüşme hakları engellenmiştir.

29 Ekim 2016 tarihinde yayımlanan 675 ve 676 sayılı KHK’lar ile yine çok sayıda kamu çalışanı savunma hakları ellerinden alınarak görevden uzaklaştırılmış, 2 haber ajansı, yerel ve ulusal 16 gazete, 3 dergi, 1 televizyon kanalı kapatılırken, uygulanma şekliyle büyük ölçüde göstermelik de olsa rektörlük seçimleri kaldırılmıştır.

Son olarak bu olumsuz süreci 31 Ekim 2016 günü manşetine “Darbe yine muhaliflere” başlığı ile taşıyan *Cumhuriyet* gazetesi çalışanları ve yöneticileri de gözaltına alınmıştır.

TMMOB Mimarlar Odası olarak aklın ve bilimin rehberliğinde bugüne kadar sürdürdüğümüz kamu ve toplum yararına çalışmalarımız nedeniyle tek merkezden yönlendirildiği açık olan, yandaş medya ve sosyal medya üzerinden yürütülen sindirme kampanyasının yanı sıra, 49 yıl tahsisli binamızdan zorbalıkla çıkartılmış olmamız da, içinde bulunduğumuz ortamı ve bundan böyle yaşayacaklarımızı bizim açımızdan da anlaşılır kılmaktadır.

Yasama, yürütme ve yargıyı tek elde toplama girişimini, bu süreci haklı çıkarmak için izlenen politikaları, muhalefeti sindirme politikalarını protesto ettiğimizi bir kez daha ilan ediyoruz.

İnsan olduğumuz için, bu dünyada yaşadığımız için kazanmış olduğumuz ve Evrensel İnsan Hakları Beyannamesinde de tanımlanan, bugün Anayasamızca güvence altına alınmış bulunan sağlıklı ve güvenli bir çevrede yaşama, çalışma, düşünce ve görüşlerini özgürce açıklama, yayma, haber alma özgürlüğü, örgütlenme hakkı, eğitim hakkı, akademik çalışma yapma hakkı gibi evrensel haklarımız, terör ve OHAL bahanesi ile gasp edilemez.

Yaşadığımız çağda üyesi olduğumuz toplumlar ailesince de tanımlanan ve korunması için özel çaba gösterilen ve ülkemizde dikta yöntemleri ile elimizden alınmaya çalışılan haklarımızı korumanın her insanın sorumluluğu olduğunu bir kez daha kamuoyu ile paylaşıyor ve tüm kamuoyunu haklarımızın gasp edilmesine karşı dayanışmaya davet ediyoruz.

Saygılarımızla,

*TMMOB Mimarlar Odası
İstanbul Büyükşehir Şubesi
Yönetim Kurulu*

2.1.10. İBB Meclisi Kanun Tanımıyor!

28.12.2016 / 2016.08.43280

İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi'nin yeni bir hukuksuzluğa imza attığını basın aracılığı ile öğrenmiş bulunuyoruz. İBB Meclisi'nin aldığı kararla tarihi yarımada 10 bin eski esere komşuluk ilişkisi bulunan yaklaşık 50 bin binada yapılacak güçlendirme, bakım ve onarım projeleri, onay için Kültür Varlıkları Koruma Kurulu'na gitmeyecek!

Bilindiği gibi kültür varlıklarının, kültür varlıklarına komşuluk ilişkisi bulunan her ölçekte yapıların yapımı, onarımı, güçlendirilmesi, arkeolojik alanlarda her türlü yapım, onarım, kentsel sit ve arkeolojik sit anlarında her ölçekte eski eser ya da yeni yapı inşa, onarım uygulamalarının tüm aşamaları ile yapılıp yapılamayacağı konusunda karar alma yetkisi, uzman bir kuruluş olarak 2863 sayılı yasada tanımlanan koruma kurullarına aittir. Bu yetki ancak yasa ile sınırlanabilir, yetki devri yine ancak yasa ile yapılabilir. Bu genel hukuk kuralıdır.

2863 sayılı Koruma Kanunu'nun 57. maddesine 2004 yılında geçici madde hükmü olarak

eklenen 9. fıkra “Ancak, koruma amaçlı imar planı onaylanmış sit alanlarında, taşınmaz kültür varlığının bulunduğu parseller dışındaki inşâî ve fizikî müdahaleler, koruma amaçlı imar plânı hükümleri doğrultusunda, bünyesinde koruma, uygulama ve denetim büroları kurulmuş idarelerin izin ve denetimi ile yapılır” hükmü bu yasa değişikliğinin yürürlüğe girdiği tarihte meslek odalarının, uzmanların ve koruma kurullarının tepkisi nedeniyle bugüne kadar hiçbir şekilde uygulanmadığı gibi, bu tepkiler üzerine 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu’nun 10, 11 ve 57’nci maddelerine dayanılarak hazırlanan ve 2005 yılında yürürlüğe giren “Koruma, Uygulama ve Denetim Büroları, Proje Büroları ile Eğitim Birimlerinin Kuruluş, İzin, Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik” KUDEB’lere yetkiyi sadece “tescilsiz taşınmazlardaki tadilat ve tamirat uygulamaları” ile sınırlamıştır.

Hal böyle iken;

8500 yıllık tarihi geçmişi ile üç imparatorluğa başkentlik yapmış “dünya kenti” ve “dünyanın en büyük yaşayan höyüğü” olduğu bilinen, bu özellikleri nedeniyle Türkiye Cumhuriyeti hükümetinin başvurusu üzerine 1985 yılından bugüne UNESCO tarafından Dünya Tarihi ve Kültürel Mirası Listesi’nde bulunan, 1993 yılından itibaren de yine yeraltı ve yerüstü arkeolojik, tarihi, kültürel zenginliklerini bir bütün olarak koruyabilmek, planlamasını buna uygun şekilde sağlamak amacıyla “tarihi ve arkeolojik kentsel sit alanı” ilan edilen, bugün Fatih İlçesi ile sınırları örtüşen tarihi yarımadada kentsel arkeolojik sit alanı ve 1., 2., ve 3. derece koruma bölgelerinin tamamında eski eserler dışında kalan tescilli yapılara komşu parsellerdeki yapılar ve tescilsiz yapıların belediyesince değerlendirilebileceği İBB Meclisi’nce karar altına alınmıştır.

Anayasaya aykırı yasaların yapıldığı, anayasanın ve genel hukuk kurallarının çiğnendiği ülkemizde, rantın yüksek olduğu kent merkezlerinde hukuka aykırılığı, yetkisizliği çok açık olan bir konuda karar üretilmesi anlaşılır bir durum.

Son yıllarda yaşadıklarımızdan sonra, ne yazık ki “aymazlığın bu kadarı olmaz” diye şaşırıyoruz!

“Çanak çömlekten dolayı” Marmaray projesinin engellendiğinin söylendiği günlerde Yenikapı’da deniz seviyesinin 7 metre altında İstanbul’un MÖ 670’lerde Helenizm dönemi ile başlatılan tarihi, MÖ 6500’lere kadar geriye gitmiştir.

Bugün yer yer yüksekliği binlerce yılda oluşan yaşam katmanları sonucunda 30 metreye varan

bir höyük olan tarihi yarımada üzerinde on binlerce tarihi, kültürel yapı ve bu yapıların oluşturduğu bir sosyal dokunun yanı sıra bu alanlarda yeni yapılar da bulunmaktadır.

Şehircilik ve koruma bilimi 8500 yıllık tarihsel süreçte oluşmuş dokunun bir bütün olarak ele alınmasını, planlanmasını ve korunmasını emreder. Bu koruma kurallarının, oluşturulacak ulusal ve uluslararası bilim kurulları ile belirlenmesi gerekirken yetkilerin, seçtikleri sürelerle sınırlı yetkilere sahip siyasi kadrolara devri söz konusu olamaz. Yine tarihi yarımada, Sulukule, Fener-Balat, Ayvansaray, sur bostanları gibi alanlarda hukuksuz müdahaleleri ile bilinen bir siyasi iradenin yetkisine bırakılamaz. Bu siyasi irade ki yapmış olduğu basın açıklamasında, dikkatleri arkeolojik ve tarihi sit alanından zemin üzerindeki yapıların siluet etkisine indirgeyerek kamuoyunu yanıltmayı amaçlamaktadır.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 1. ve 2. maddelerinde kanunun amacı ve kapsamı, "korunması gerekli taşınır ve taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile ilgili tanımları belirlemek, yapılacak işlem ve faaliyetleri düzenlemek, bu konuda gerekli ilke ve uygulama kararlarını alacak teşkilatın kuruluş ve görevlerini tespit etmek ve korunması gerekli taşınır ve taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile ilgili hususları ve bunlarla ilgili gerçek ve tüzel kişilerin görev ve sorumluluklarını kapsar" şeklinde belirlenmekte, 8. maddesinde ise "tescil edilen korunması gerekli kültür ve tabiat varlıklarının korunma alanlarının tespiti ve bu alanlar içinde inşaat ve tesisat yapılıp yapılamayacağı konusunda karar alma yetkisi Koruma Kurullarına ait" olduğu hükmü yer almaktadır.

İBB Meclisi'nin almış olduğu söz konusu karar, hukuksuzluğun hâkim olduğu bir tarihsel süreçte yeni bir hukuksuzluktur, yetki gaspıdır.

Bu yetki gaspı kamuoyunda tartışılırken Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün Fatih Belediye Başkanlığı'nın 02.11.2016 tarihinde yapmış olduğu bir başvuruya yanıt amacıyla ilgili koruma kurullarına gönderdiği yazıda *Koruma, Uygulama ve Denetim Büroları, Proje Büroları ile Eğitim Birimlerinin Kuruluş, İzin, Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmeliğin 2863 sayılı Koruma Yasasına uyumlu hale getirilmesine yönelik çalışmaların sürdürülmekte olduğu*, bu çerçevede "Fatih Koruma Amaçlı İmar Planı kapsamında taşınmaz kültür varlığının bulunduğu parseller dışındaki inşai ve fiziki müdahalelerin 2863 Sayılı Kanununun 57. Maddesi 9. Fıkrası doğrultusunda Fatih Belediye Başkanlığınca yürütülmesi, ayrıca Fatih Koruma Amaçlı İmar Planı'nın varsa 2863 sayılı kanuna aykırı hükümlerinin yeniden düzenlenerek değerlendirilmek üzere ilgili Koruma

Bölge Kurulu'na iletilmesi gerekir" diye talimat yazısı gönderdikten 20 gün sonra, 28 Kasım 2016 tarihinde Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü, tarihi yarımadadan sorumlu iki koruma kuruluna da ellerindeki dosyaları Fatih Belediye Başkanlığı'na iade etmesi için yeni bir talimat göndermiş olduğunu yine basından öğrenmekteyiz.

8500 yıllık dünya mirası İstanbul'un bu hukuk tanımaz yönetim anlayışını hak etmediğini belirtmek isteriz. Tarihi ve kültürel geçmişimizi oluşturan değerlerimize daha özenli yaklaşılması gerektiğinin altını bir kez daha çizerken, mimar İBB başkanının bu meclis kararını iade edeceğini, kentin sahibi olduğu değerleri siyasetin ve rantın egemenliğine, pervasızlığına teslim etmeyeceğini ummak istiyoruz.

Saygılarımızla kamuoyuna duyurulur.

TMMOB Mimarlar Odası

İstanbul Büyükşehir Şubesi

2.1.11. Validebağ Korusu Korudur, Koru Kalacaktır!

29.12.2016 / 2016.08.43300

Validebağ Korusu'nun rant projelerine kurban edilmesine izin vermeyeceğiz!

İBB Meclisi'nin 13 Aralık 2016 tarihli oturumunda AKP'li üyelerin oylarıyla kabul edilen yeni rant projeleri arasında Validebağ Korusu ve çevresi ile ilgili imar planları da yer almaktadır. Onaylanan planlar henüz askıya çıkmamıştır.

1600'lü yıllardan beri kullanılan Validebağ Korusu, ilk dönemlerden kalan bazı ağaçlar da dahil, 7000 kadar ağacı barındırmaktadır. Koru 1990'ların sonlarından itibaren sahipsiz ve bakımsız kalmış, "Validebağ Gönüllüleri" adı altında toplanan semt sakinlerinin çabaları dışında temizlik dahil el değmeyen bir alan haline geldiği için her geçen gün artan sayıda kuş çeşidini barındırmaya başlamıştır. Bugün bu sayı 126'ya ulaşmıştır. Otsu bitkiler ve çeşitli canlı türleri bakımından zenginliğinin yanı sıra tarihi yapıları da barındıran, Cumhuriyet döneminde verilen işlev ile sosyal yaşamımızın bir parçası haline gelmiş olan Adile Sultan Korusu, yaygın bilinen adı ile Validebağ Korusu, tescilli yapıların da bulunduğu 354 dönümlük büyüklüğü ile Anadolu yakasındaki en geniş yeşil alanlardan biridir. 1999 depreminde afet toplanma alanı olarak çevresindeki beş mahalleye kucak açmıştır.

Taşıdığı tüm bu özellikler nedeniyle İstanbul III Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunca, 25 Nisan 1996 tarih ve 8006 sayılı karar ile “Adile Sultan Kasrı ve Abdülaziz Av Köşkü gibi devrinin önemli mimari özelliklerini üzerinde bulunduran ve I. grup kültür varlığı olarak tescilli bu binalara ait *parselin tümünün korunması gerekli kültür varlığı parseli olması nedeniyle parsel bütününde tesciline*, Abdülaziz Av Köşkü’nün koruma grubunun I. grup olarak belirlenmesine” karar verilmiştir. Aynı kurul inceleme ve değerlendirmeler sonucunda 16 Temmuz 1999 tarih ve 11088 sayılı kararı ile Validebağ Korusu’nu “1. derece doğal sit alanı” olarak tespit ve ilan etmiştir.

Bugün ise İBB Meclisi tarafından onaylanan 1/5000 ölçekli Validebağ Korusu 1. Derece Doğal Sit Alanı ve Çevresi Koruma Amaçlı Nâzım İmar Planında “*halka açık rekreasyon amaçlı park ve doğal gezinti ve yürüyüş alanları*” ile “*planlama alanı tamamında 100 m²’yi geçmeyen takılabilir/sökülebilir müstemilat türü 1 katlı yapılar yapılabilir*” hükmü getirilmekte, tahribata yol açacak bu düzenlemeler yetmezmiş gibi “*planlama alanında kapalı otopark ve yeraltı otopark yapılamaz*” denilerek, aslında semt sakinlerince daha önce fiilen engellenmiş olan açık otopark yapılmasının önünü açan bir düzenleme de getirilmektedir.

Söz konusu plan henüz yürürlüğe girmediği halde burada öngörülen düzenlemelerin yaşama geçirilmesi işinin 4 ay öncesinden ihale edilmiş olması da bir başka hukuk cinayetidir.

İBB Başkanlığınca 8 Ağustos 2016’da “İstanbul Geneli Yeşil Alan, Cadde, Meydan, Sahil Düzenlemeleri ile Deniz Yapıları, Otoparklar ve Transfer Merkezleri Projelerinin Hazırlanması işi” Yüksel Proje Uluslararası Anonim Şirketi’ne ihale edilmiş olup, 24 Ağustos’ta işe başlanmıştır. Söz konusu yüklenici firmanın “Validebağ Korusu Şehir Parkı Projesi” kapsamında etüt ve fizibilite çalışmalarını yapmak üzere görevlendirilmiş olduğunu da yine İBB’nin 25 Kasım 2016 tarihli bir yazışmasından öğrenmiş bulunmaktayız.

Validebağ Korusu, barındırdığı tarihi, kültürel, doğal ve sosyal değerleri ile “1. derece doğal sit alanı” olarak, bütünlüğü bozulmadan korunarak gelecek kuşaklara aktarılması gereken bir mirastır. Koru herhangi bir yeni yapı ve işlev verilemeden, koruma-kullanma dengesi gözetilerek planlanmalı ve gerçek sahipleri olan semt sakinlerinin de mutlaka içinde yer alacağı bir yönetim planı hayata geçirilmelidir.

Semt sakinlerinin yer almadığı hiçbir projenin yaşama şansı yoktur.

Validebağ Korusu’nun 1. derece doğal sit alanı olarak korunması için meslek odası olarak

üzerimize düşen görevi yapmaya hazır olduğumuzu kamuoyuna duyururuz.

TMMOB Mimarlar Odası

İstanbul Büyükkent Şubesi

2.1.12. Üsküdar Meydanı Oldubitti Projelerle Kaosa İtilmiştir

03.01.2017 / 2017.08.6

Üsküdar Meydanının bugünkü durumu tarihi kent merkezine, bir dünya kentinde olması gereken yönetim anlayışına yakışmamaktadır.

Üniversite ve meslek odalarının katılımı ile derhal planlama kriterleri belirlenmeli ve plan yarışma ile elde edilmelidir.

Üsküdar Meydanı ve yakın çevresi kent bütününden, şehircilik biliminden ve planlama hukukundan uzak rant temelli planlama anlayışından en fazla etkilenen kamusal mekânlardan birisidir.

Üsküdar Meydanı, binlerce yıllık tarihi-arkeolojik geçmişinin yanı sıra özgün topografyasını taçlandıran tarihi yapıları, bu yapıların Boğaz'la ilişkisi ve tarihi yarımada silüetini doğrudan etkileyen konumu ile ayrı bir değere sahiptir.

Böylesine bir alanın planlama sürecinin bu değerleri gözetecek bir anlayışla ele alınması gerekirken, İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisinin 13 Aralık 2016 tarihli oturumunda, tutanaklara da geçtiği gibi ilgili kurumların görüşüne dahi başvurulmadan gündeme alınan Üsküdar Meydanına dair dolgu amaçlı nâzım ve uygulama imar planları, AKP'lilerin oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Söz konusu proje alanında başta İBB Şehircilik ve Planlama Müdürlüğü olmak üzere görüşü alınması gereken çok sayıda kurum söz konusudur. Meclis kararına esas İmar ve Bayındırlık Komisyonu ile Çevre Komisyonunun ortak raporlarında da altı çizilmiş olduğu gibi ilgili kurumlardan görüş alınmamıştır. Planlama akıl ve bilim işidir. Söz konusu olan, yasa ile kurulmuş, kamu yararına çalışan kurumlar, müdürlüklerdir ki uzmanlık alanları ile ilgili idareye görüş bildirmekle yükümlüdürler. İdarenin bu görüşler çerçevesinde tasarrufta bulunması hukukun ve kamu yararının gereğidir. Planlama ya da herhangi bir yatırıma ilişkin ilgili kurumların her birinin olumlu, olumsuz görüşleri çerçevesinde, alınması gerekli

tedbirler, yapılabileceklerin sınırı ve yapılamayacakların tespiti önceden kesinleştirilmeden, yani planlamanın girdileri belirlenmeden planlama yapılamaz. İlgili kurum görüşlerinin alınması planlamanın olmazsa olmaz bir gereğidir ve kırtasiyecilik, kâğıt israfı gibi değerlendirilip ihmal edilemez.

Proje ve ihalesi yapıldıktan sonra kurum görüşlerinin alınması, sağduyuya da, kamu yararına da, planlama hukukuna da, idare hukukuna da aykırı bir işlemdir. Bu şekilde hayata geçirilen bir “planlama” ile kamu kaynaklarının heba edilmesi kaçınılmazdır.

Meclis kararına göre “Meydan Alanı, Sahil ve Park Kullanımı Fonksiyonu” içeren planlamanın gerekçesi, “*Marmaray İstasyonu ve Metro yaya girişleri, Tesisat Binaları vb. yapıların kaotik durumu, inşaat sonrası alan kullanımında istasyon yapıları ile taşıt yollarının düzensizliği sonucu yalın açık alan kullanımları küçük parçalar halinde kalmıştır. Özellikle Marmaray İstasyonu yaya girişleri ile üç adet tesisat vb. yapıların meydan ortasında yer alması, üsluplarının mevcut tarihi yapılara aykırılık teşkil etmesi, yayaların görsel ve fiziksel denize erişiminin engellenmesi, geçmişten gelen “meydan” kimliğinin kalmaması, tarihi binaların (Yeni Valide Sultan Camii, Cedit Valide İmareti, Mihrimah Sultan Camii) birbirinden kopması ve görsel kesintisi ile araç ve toplu taşıma duraklarının düzensizliği söz konusudur*” şeklinde açıklanmakta ve hazırlanan plan ile bu sorunların aşılacağı ifade edilmektedir. Gerçekten de meydana had safhada kaotik bir durum hâkimdir. Meydan, bütünlüğünü kaybetmiş, meydan olmaktan çıkmıştır. Ancak bu kaosu yaratan tüm projelerin sahibi, dolayısıyla birinci dereceden sorumlusu bizzat İBB ve merkezi hükümdür.

Mimarlar Odası ve birçok meslek odası, uzmanlar, akademisyenler, bu kaosa yol açan projeler yaşama geçirilmeden önce eleştirilerini iletmiş, gerek planlama sürecine, gerekse proje elde etme yöntemine yönelik önerilerde ve projelerle ilgili eleştirilerde bulunmuşlardır. Bütün bu eleştiri, uyarı ve önerileri kulak ardı edenler, bugün yeni bir oldubitti projesi için, 1994 yılından bu yana kendi elleriyle yarattıkları kaosu gerekçe gösterirken, yeni kaosların yaratıcısı olmaya talip olmaktadır.

Ayrıca bütüncül planlamadan yoksun bir anlayışla meydana ilave yükler getiren birtakım yeni kaos projeleri söz konusudur. Üsküdar Belediye Başkanlığı binası ile katlı otoparkın yıkılması ile elde edilen alanın kamu kullanımında yeşil alan ve park alanı olarak düzenleneceği ilan edilmişken, ticari fonksiyonlar içeren yeni rant projeleri kısa bir zaman

önce meclisten oy çokluğu ile, yine aynı hukuksuz prosedürle geçirilerek gündeme getirilmiştir. Yeni meydan projesinin bu projeleri “cazip” hale getirmeyi hedeflediğini göz ardı etmemek gerekir.

Söz konusu ticari fonksiyonların mevcut yükü kaldırmaktan uzak olan altyapıya getireceği ek yüklerle yeni bir kaosa yol açması kaçınılmazdır.

Yanlış projelerle yok edilen tarihi meydan, deniz doldurularak geri getirilemez.

Kentleri kent yapan tarihi, kültürel, sosyal ve doğal değerlerin yok edilmesi kabul edilemez.

Meslek odaları olarak kamu ve toplum yararına yapılacak planlama sürecinde, gerek planlama kriterlerinin belirlenmesinde, gerekse plan elde etme sürecinde her türlü sorumluluğu almaya talip olduğumuzu bildirir, İBB Başkanlığının konuyu tekrar değerlendirmesini ve bu yanlış adımlardan geri dönülmesini dileriz.

Saygılarımızla,

TMMOB Mimarlar Odası

İstanbul Büyükşehir Şubesi

Yönetim Kurulu

2.1.13. Boğaziçi'nin Doğal Dokusu Yine Bozuluyor!

06.01.2017 / 2017.08.34

Eşsiz doğal güzellikleri, tarihi ve kültürel değerleriyle Boğaziçi, rant uğruna bir kez daha tecavüze uğruyor. İBB'nin dört bir koldan yürüttüğü projeler, “tekne park”lar ve hizmet binaları yapılması ve buralara ulaşım için gerekli yeni alanlar kazanmak amacıyla gündeme gelen dolgular ve kazıklı yollarla Boğaziçi'nin bütünlüğü ağır bir tehdit altındadır.

Sahile kazıklı yol projeleri ilk defa Dalan döneminde gündeme gelmiş, yargı kararlarına rağmen Boğaziçi'nin benzersiz dokusu geri dönülmez şekilde tahrip edilmişti. Mimarlar Odası'nın başvurularıyla kazıklı yol ve marina projeleri yargı kararı ile durdurulmuştu.

Bugün de “çılgın projeler” kapsamında Boğaziçi'nde gerçekleştirilen ağır tahribat yoğun

tepkilere rağmen, ulusal ve uluslararası hukuka aykırı şekilde devam etmektedir. İBB, Boğaziçi Kanununun açık hükümlerini çiğneyen bir oldubitti ile 11 tekne parkı yapma kararı almış ve bunun ilk adımı 388 tekne ve yat kapasitesiyle İstinye ve Tarabya’da atılmıştı. Ardından Beykoz sahilinde 3 kilometrelik Çubuklu-Kanlıca kazıklı yolu açılmış, 2014’te Emirgân’da sahil yolunun genişletilmesi ve otopark için 5.600 metrekarelik alan betonla doldurulmuştu.

Galataport için Karaköy kıyıları, “beton martı” projesi kapsamında Kabataş sahilleri doldurulurken Üsküdar’da denizin 13 bin metre kare doldurulması karar altına alınmıştır. Bebek’te 300 teknelik dev bir yüzen tekne park projesi gündemdedir.

Tüm bu kazıklar, dolgular ve tekne parklar Anayasaya, Koruma Kanununa ve Boğaziçi Kanununa aykırıdır.

Özel kanunla korunan ilk ve tek alan Boğaziçi’dir. Boğaziçi’nin “kültürel ve tarihi değerlerini ve doğal güzelliklerini kamu yararı gözetilerek korumak ve geliştirmek ve bu alandaki nüfus yoğunluğunu artıracak yapılanmayı sınırlamak için uygulanacak imar mevzuatını belirlemek ve düzenlemek” amacıyla 1983 yılında 2960 sayılı Boğaziçi Kanunu yürürlüğe girmiştir. Bu kanunla, Boğaziçi’nde “öngörünüm bölgesi” olarak tanımlanan ve sınırları kanun eki planlarla belirlenmiş Boğaziçi sahil şeridinde kültürel ve tarihi değerlerin yanı sıra doğal güzelliklerin ve doğal yapının korunacağı, bu alanların kanunun amacına uygun bir şekilde geliştirilebileceği ve toplum yararına aykırı bir şekilde kullanılamayacağı, hüküm altına alınmıştır.

Doğal kıyı şeridini bozan kazıklı yollar, dolgu alanlar ve eşsiz peyzajı tahrip eden tekne parklar, Boğaziçi Kanununa açıkça aykırıdır, hukuk dışıdır.

Daha fazla rant uğruna Boğaziçi’nin eşsiz değerlerini katledecek bu projelerin derhal durdurulması için İBB Başkanlığını göreve davet ediyoruz.

Saygılarımızla,

TMMOB Mimarlar Odası

İstanbul Büyükşehir Şubesi

2.1.14. Bir Kamusal Hizmet, Diğerini Yok Etmeden Planlanabilir!

09.01.2017 / 2017.08.51

60. Yıl Göztepe Parkı yanlış planlama ürünü metro istasyonuna feda edilemez!

İBB Meclisince onaylanan Göztepe Ataşehir-Ümraniye Metro Hattı Projesine ilişkin imar planı değişikliği ile metro yeraltı ve yerüstü yapıları ile havalandırma bacaları 60. Yıl Göztepe Parkının ortasına konumlandırılmıştır. Kamu ve toplum yararına aykırı planlama süreci odamızca yargıya taşınmıştır.

Sahil yolu ile Bağdat Caddesi arasındaki 60. Yıl Göztepe Parkında yakın bir zamanda büyük bütçelerle yeni düzenleme yapıldığı, bu düzenleme sırasında az bulunur birçok ağaç ve bitki çeşidinin dikildiği bizzat belediyece ilan edilmişti. Yeşil alan fakiri İstanbul'un merkezinde farklı fonksiyonlar için değişik yaş gruplarınca yoğun şekilde kullanılan parkın önemli bir işlevi bulunmaktadır.

Söz konusu 13 kilometrelik metro hattının 11 istasyonu bulunmaktadır. Bu istasyonlardan birinin istasyon sahası, yer üstü yapı alanı, istasyon çıkışı, merdivenler, asansör, havalandırma bacaları, acil çıkış vb yer üstü yapıları ile gereğinde bu yapıların çevre düzenleme alanları ile inşaat kazı alanları için bu önemli parkın ortası seçilmiştir.

Öngörülen yapılaşma ile park dokusunun değişeceği, ulaşım yolları da dahil yeni fonksiyonların parkın kullanım alanını daraltacağı açıktır. Park içinde yapılacak inşaatın büyüklüğü donatı alanı hesabını da etkileyecektir.

97 dönümlük park, 2 adet çocuk oyun alanı, süs havuzu, biyolojik gölet, yürüyüş yolları, geniş bir meydan, 7 tenis kortu, engelliler için kılavuz yol, rampa, korkuluklar ile 3 adet çocuk oyun grubu, 1842 adet ve 30 tür ağaç, mevsimlik çiçek, sarmaşık, çalı ve diğer bitki türlerinin bulunduğu önemli bir rekreasyon alanıdır.

Park Bahçeler ve Yeşil Alanlar Daire Başkanlığı'nın internet sayfasında bu parkla ilgili bilgi ve görseller incelendiğinde, peyzaj bütünlüğü olan parkta hassas yapılı bitkilerin yer aldığı görülecektir. Alandaki hafriyat ve yapılaşma sonucu mevcut ağaçlar yaşayamayacak ve yağmur sularının geçişi için gerekli olan doğal zemin yok olacaktır.

Metro hattı üzerindeki havalandırma bacalarından çıkan gazların insan sağlığı ve parktaki bitki örtüsü açısından çok sakıncalı sonuçları olacaktır.

Bütün bunların yanı sıra, 21.12.2015 onaylı Ümraniye-Ataşehir-Göztepe Metro Hattı 1/5000 ölçekli Nâzım İmar Planı Değişikliği ile 22.04.2016 onaylı Ümraniye-Ataşehir-Göztepe Metro Hattı 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planı Değişikliğine ilişkin paftaların sınırlarının uyuşmadığı, 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planı onama sınırının 1/5000 ölçekli Nâzım İmar Planı onama sınırından daha büyük alanı kapladığı görülmektedir. Bu durum da plan hiyerarşisine aykırılık teşkil etmektedir.

İBB Meclisi'nin 15.04.2016 tarih ve 675 sayılı meclis kararıyla onaylanan nâzım ve uygulama imar planınının 60. Yıl Göztepe Parkı içinde yer alan istasyon sahası ve yerüstü yapı alanına ilişkin kısmının yasalara, yönetmeliklere, kamu yararına, şehircilik ilkelerine ve planlama tekniklerine aykırı olması nedeniyle iptaline ve telafisi güç zararlar doğabileceği için öncelikle ve ivedilikle yürütmesinin durdurulmasına karar verilmesi için 06.01.2017 tarihinde idare mahkemesinde dava açılmıştır.

İBB Başkanlığının konuyu ivedi olarak tekrar değerlendirerek bir kamusal hizmet ile diğer kamusal hizmet alanını ve zengin bitki örtüsünü yok etmeyecek bir çözüm bulunması için ilgili ilçe belediyesi ile ortak çalışma yapmasını dileriz.

Saygılarımızla,

*TMMOB Mimarlar Odası
İstanbul Büyükşehir Şubesi*

2.1.15. Mimarlık Mirası Karaköy Yolcu Salonunun Yıkımı Kabul Edilemez!

20.02.2017 / 2017.08.456

Galataport kapsamında restore edileceği açıklanan Karaköy Yolcu Salonu, 17 Şubat 2017 günü proje yöneticileri tarafından yıkılmıştır. Cumhuriyet dönemi mimari mirasımızın önemli bir parçası olan yapının yıkılmasının teknik/bilimsel ve hukuki herhangi bir gerekçesi ortada yokken, tarihi ve kültürel mirasımızı korumakla yükümlü idari kurumlar tarafından henüz herhangi bir açıklama da yapılmış değildir.

Karaköy Yolcu Salonu 1935 yılında Denizcilik İşletmeleri tarafından açılan yarışma sonucunda Mimar Rebiî Gorbon tarafından tasarlanmış ve 1940'larda inşa edilmiştir. Yapı, erken Cumhuriyet döneminin özgün yapılarından biridir. Yeni kurulan Türkiye

Cumhuriyeti'nin denizyollarına, deniz taşımacılığına vermiş olduğu önemin bir göstergesi olarak dönemin zor ekonomik koşullarına rağmen projesi yarışma ile elde edilmiştir. İlk modern deniz yolcu salonu olarak döneminin tasarım anlayışını, teknolojinin ve malzeme kullanımını yansıtmaya açısından taşıdığı mimari değeriyle birlikte İstanbul'un sosyal yaşamının bir parçası olarak işlev görmüş olması, taşıdığı tarihsel, kültürel değerleri nedeniyle korunması gereken bir eserdir.

Nitekim 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma yasası kapsamında İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 2.10.2002 gün ve 14294 sayılı kararıyla yapı "korunması gerekli kültür varlığı" olarak tescil edilmiş, aynı kurulun 05.03.2015 tarih ve 3210 sayılı kararıyla koruma grubu I olarak belirlenmiştir.

Korumacılığın tartışılmaz kuralları gereği böyle bir eserin restorasyonunun yıkılmadan yapılması, zorunlu ise mimari değeri bozulmadan yapının güçlendirilmesi gerekmektedir. Kaldı ki yapının statik olarak güvenilir olduğuna dair bilimsel bir rapor da söz konusudur.

Sadece on gün önce, "Galata Port" adı ile anılan projenin dayanağı planlara karşı açmış olduğumuz davayla ilgili olarak yerinde yapılan keşifte hâkim ve bilirkişi huzurunda ilgililerce yıkılmadan korunacağı açıklanmış olan yapının yıkılması kabul edilemez.

Hiçbir tedbir alınmadan dolgu üzerindeki yapıların önünde denize kazık çakılmasına ve dolgu yapılmasına izin verilmesi, bu önemli mimarlık değerimizin korunması için yeterli özenin gösterilmediğini, hatta yapının gözden çıkarıldığını göstermektedir. Denize kazık çakılırken, dolgu alan üzerindeki tarihi yapıların bodrum katlarında iş makineleri ile kazı yapılırken, yapıların mukavemetini sağlayacak hiçbir tedbirin alınmamış olması, çok sonradan tescilli yapıların sadece Kemankeş Caddesi cephelerinin askıya alınması, Karaköy Yolcu Salonunun yıkılmasının ardından diğer yapıların da yıkılması için gerekçe mi yaratılıyor sorusunu akla getirmektedir.

Kamu malı niteliğindeki tescilli tarihi, kültürel ve mimari mirasımıza zarar verenler hakkında Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamında işlem başlatılmasını ve en kısa zamanda kamuoyunun bilgilendirilmesini bekliyoruz.

Saygılarımızla,

TMMOB Mimarlar Odası

2.1.16. Salıpazarı Limanı Yıkımları Üzerine

02.03.2017 / 2017.08.648

Basınımızın değerli üyeleri,

Bildiğiniz gibi son yıllarda tüm yaşamsal, doğal, tarihi, kültürel, kamusal varlıklarımız, akıl almaz bir ısrar ve hızla, “çılgın/mega” diye adlandırılan şov projeleri eşliğinde devlet garantili kâr ve iş alanı olarak küresel şirketlerin emrine ve ilgisine sunulmaktadır.

Yaşamsal ve kamusal varlıklarımızı doğal, tarihi ve kültürel değerlerimizin korunması ilkesi çerçevesinde toplum ve kamu yararına uygun olarak değil küresel rant sermayesinin ihtiyaç bildirimine göre değerlendirmeyi kalkınma ve büyümenin temeli olarak kabul eden bu anlayışın son kurbanlarından birisi de Karaköy/Galata/Salıpazarı kıyı bölgesindeki doğal, tarihi ve kültürel mirasımız olmuştur.

İstanbul’un yük ve yolcu taşımacılığı Cenevizler Dönemine kadar dayanan ve yapımına 1892 yılında başlanan Karaköy (Galata) Rıhtımı ve Türkiye Denizcilik İşletmeleri’ne bağlı ‘İstanbul Liman İşletmesi’ olarak faaliyetin sürdüğü Salıpazarı Liman Bölgesi, Galata Kulesi, Kılıç Ali Paşa Camii, Tophane Çeşmesi, Nusretiye Camii, Nusretiye Saat Kulesi, Tophane-i Medrese-i Amire Binası, Sokullu Camii gibi eserlerle aynı konumda olup İstanbul silüetinin çok önemli bir parçasıdır.

Mimar Prof. Dr. Rebiî Gorbun tarafından tasarlanan ve 1940’larda inşa edilmiş bulunan erken Cumhuriyet döneminin özgün yapılarından Karaköy Yolcu Salonu’nun hiçbir önlem alınmadan, çevrede deprem etkisi yaratan gece yarısı yıkımından sonra yeniden gündeme gelen ve odamızca dava konusu edilen Galataport projesinin içerdiği fonksiyonlar itibarıyla yarattığı ve yaratacağı tahribat son derece ciddi boyutlara varmış durumdadır.

17 Şubat 2017 günü yıkılan Karaköy Yolcu Salonunun yanı sıra İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu’nun 10.01.2001 gün, 12528 sayılı kararıyla korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilip kurulun 05.03.2015 gün, 3211 sayılı kararıyla koruma grubu I olarak belirlenen, İstanbul İlçesi Kemankeş Mahallesi Kemankeş Caddesi, 112 pafta, 78 ada, 6-7 parsellerdeki Paket Postanesi de yıkım kararı olmadan güçlendirilerek

korunmasına dair raporlar bulunmasına rağmen üç cephesinin dış duvarları dışında tamamen yıkılmıştır.

Yine aynı kurulun 05.03.2015 tarih ve 3211 sayılı kararıyla 1.grup korunması gerekli kültür varlığı olarak tescilli, 1910 yılında inşa edilen Çinili Rıhtım Han ve İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulu'nun 10.01.2001 gün ve 12528 sayılı kararıyla tescilli bulunan 112 pafta, 78 ada, 2 parseldeki Merkez Rıhtım Han da aynı benzer uygulamaya maruz kalmaktadır.

İstanbul II Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun, inşaat uygulamasına yol açan 09.06.2016 tarihli 4459 no'lu kararıyla, 78 ada, 5 parselde yer alan Antrepo-20 yapısının yıkılması dışında tescilli yapıların restorasyon projelerinde söz konusu yapıların korunmasının esas alındığı görülmektedir.

Ancak, İstanbul limanın ihtiyacı olan ofis, yolcu salonu, idare, gümrük gibi kullanışlara göre inşa edilmiş bulunan tarihi yapılar, topluca otel fonksiyonuna dönüştürülmüş ve korunması öngörülen tarihi binaların altına, zeminin dolgu ve çok hassas olduğu bu bölgede, komşu yapıları ve tescilli yapıların fiziksel bütünlüğünü risk altına alan bir biçimde bu otellere hizmet verecek servis alanları, mutfak, spa, otopark vb gibi bodrum katları inşası öngörülmüştür.

Daha da vahim olarak tarihi Dersaadet rıhtımlarına ek olarak Cruise gemilerin yanaşabilmesi ve tarihi rıhtım yapılarını güçlendirilmesi amacıyla inşa edildiği söylenen ve inşası sırasında ortaya çıkan (kaynağa 10 m mesafede titreşim hızı 10,95 mm/sn, 11 m mesafede 9,96 mm/sn, 20 m mesafede ise 5,48 mm/sn olarak belirtilmiştir) vibrasyonlar ile proje alanındaki tarihi binaların cephelerinde ve yakın çevrede gözle görünür hasarlar yaratan ek rıhtım yapısı ise “yarı kamusal alan” gibi planlama literatüründe bulunmayan bir tanımlamayla söz konusu otellerin havuz ve dinlenme terası olarak planlanmıştır.

Ayrıca yine Kılıç Ali Paşa Mahallesi, Amerikan Pazarı Sokak, 139 pafta, 2498 ada, tescilli 72 ve tescilsiz 73, 74 parseller olarak onaylan projelerde zemin üstü tamamen alışveriş merkezi ve ofis bloklarına ayrılmış, gümrük ve ulaşım dahil tüm liman faaliyetleri bodrum katlara atılmıştır.

Gerek riskli zemin yapısı gerekse liman faaliyetleri ve trafiği açısından kabul edilemez ve

plan kararlarına açıkça aykırı olan bu durum başta Mimar Sinan'ın eseri olan Kılıç Ali Paşa Camii, Tophane Çeşmesi, Nusretiye Camii ve Nusretiye Saat Kulesi'ni tehdit altına almakta ve Salıpazarı art alanında geri dönüşü mümkün olmayacak zararlara yol açma riskini taşımaktadır.

Bütün bu riskler ve kamu yararı göz önüne alınarak meri imar planına, Anayasanın ilgili maddelerine, ilgili geçmiş kurul kararları ve ilkelerine, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yasasına, 3621 sayılı Kıyı Yasasına, Evrensel ve Ulusal Koruma ilkelerine aykırı bulunan; İstanbul 2 Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 09.06.2016 günlü ve 4459 sayılı, 09.06.2016 günlü ve 4460 sayılı ve 09.06.2016 günlü ve 4462 sayılı sayılı kararları ile devam eden uygulamaların daha da fazla geri dönüşü olmayan zararlara neden olmaması için; ivedilikle yürütmesinin durdurulması ve iptali için yargıya başvurulmuştur. Ancak bu dava, şimdiye kadar rastlanmayan bir hızla, idari yargı tarafından dosyası dahi açılmadan hukuken kabulü mümkün olmayan bir gerekçeyle usul açısından iptal edilmiştir. Bu karar tarafımızdan temyiz edilmiştir.

Sonuç olarak, yıllardır konu ile ilgili meslek odalarının ve ilgili kurumların uyarıları, kurul kararları, açılan davalar, iptal kararları ve bilirkişi raporlarına rağmen 3621 sayılı Kıyı Kanunu'nun kıyılarımıza ilişkin yapı kısıtlarını ortadan kaldırmak için, kurvaziyer liman kullanışı ve ülkenin imajını üst seviyeye çıkaracak tesisler gibi bilimsel ve hukuki olmayan terimlerle Kıyı Kanunu'na eklenen kurvaziyer liman maddesi kullanılarak hukuka karşı hile ile son derece önemli kamusal bir alan yoğun bir yapılaşmaya açılmış ve uygulamayla birlikte yıllardır uyardığımız riskler ortaya çıkmaya başlamıştır.

Proje alanı içinde rıhtım yapıları için çakılan kazıkların yarattığı hasarlarının yanı sıra hiçbir önlem alınmadan yapılan zemin çalışmaları sırasında enjekte edilen beton, komşu binaların zemin katlarından ve yollardan fışkırmakta, altyapı sistemlerinin, çevre binaların fiziksel bütünlüğünü tehdit edecek biçimde zemin morfolojisi bozulmakta başta Kemankeş Caddesi olmak üzere inşaattan etkilenen bölgede ciddi çatlak, kayma ve deformasyonlar oluşturmaktadır.

Salıpazarı Limanı Deniz Turizm Tesis Alanı (Kruvaziyer Liman) inşaatı kapsamında oluşan yıkım ve hasarlar ile inşaat çevresindeki yapıların can ve mal güvenliğini tehdit eden inşai uygulamalar, zorunlu olarak kamuoyunu bilgilendirmek üzere bulunması gereken inşaat ruhsat tabelaları yerine; yapılan uygulamalarla ilgisi olmayan slogan ve

fotoğraflar ile süslenmiş perde duvarlar ardına sığınarak yapılmaktadır.

Tüm bu nedenler ile, yatırımcı şirket dahil olmak üzere ve bu inşai uygulamalara izin veren ve denetim sorumluluğu bulunan kamu idarelerinin yetkilileri hakkında soruşturma başlatılarak eylemlerine uyan suçlardan haklarında ceza davası açılması talebi ile Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunulmuştur.

Yaşamsal ve kamusal varlıklarımızın, doğal, tarihi ve kültürel değerlerimizin bilinçsizce talan edilmesine yönelik uygulamalara dün olduğu gibi bugün de “Hayır” demeye, mesleki, bilimsel ve etik ilkeler ışığında kamu ve toplum yararına her türlü hukuki girişimde bulunmaya devam edeceğimizi kamuoyuna saygı ile duyururuz.

Saygılarımızla.

*TMMOB Mimarlar Odası
İstanbul Büyükşehir Şubesi*

2.1.17. Şemsi Paşa Külliyesi Tehdit Altında

22.06.2017 / 2017.08.1875

Mimar Sinan'ın muhteşem eseri Şemsi Paşa Külliyesi tehdit altında.

Yap-boz projelerle yok edilen tarihi meydan, deniz doldurularak geri getirilemez.

Tarihi, kültürel değerlerimizin tek taşının bile zarar görmesi asla mazur görülemez.

Üsküdar Meydanını yeniden düzenleme adı altında deniz doldurularak alan kazanma projesi kapsamında denize kazık çakılırken oluşan titreşimler nedeniyle Şemsi Paşa Külliyesinde ciddi hasar oluştu.

Mimar Sinan'ın 1580'de yaptığı bu eşsiz yapının duvarlarında çatlaklar oluşmasına rağmen sürdürülen kazık çakma işi, ancak kamuoyunda oluşan, basına ve sosyal medyaya da yansıyan tepkiler üzerine durduruldu ve İBB, projenin tekrar değerlendirileceğini açıkladı.

Mimar Sinan'ın ustalık döneminde sahile zarifçe yerleştirdiği ve insani boyutlarıyla Üsküdar'ı biblo gibi süsleyen Şemsi Paşa Camii, en önemli tarihi ve kültürel varlıklarımızdan biridir. Evliya Çelebi'nin “Sahilde küçük bir camidir ama o kadar şirin bir bina olmuştur ki denizden

gören bir kasr-ı müzeyyen (süslü saray) zanneder” sözleriyle tanımladığı cami, gözümüz gibi sakınmamız gereken mimari değerlerimizin en önemlileri arasındadır.

Böylesi bir değere sahip olan Şemsi Paşa Külliyesi, 1994 yılından bu yana İBB’de egemen olan yanlış politikalarla yok edilen tarihi Üsküdar Meydanı yerine yeni meydan oluşturulmak istenirken, plansızlığın, sorumsuzluğun ve vurdumduymazlığın yeni kurbanı olmuştur.

Meydan ve sahil düzenlemesi konusunda 3 Ocak 2017 tarihli basın açıklamasında aşağıdaki uyarıları yapmıştık:

“- Üsküdar Meydanı ve yakın çevresi kent bütününden, şehircilik biliminden ve planlama hukukundan uzak rant temelli planlama anlayışından en fazla etkilenen kamusal mekânlardan birisidir.

- Üsküdar Meydanı, binlerce yıllık tarihi-arkeolojik geçmişinin yanı sıra özgün topografyasını taçlandıran tarihi yapıları, bu yapıların Boğaz ’la ilişkisi ve tarihi yarımada silüetini doğrudan etkileyen konumu ile ayrı bir değere sahiptir.

- Böylesine bir alanın planlama sürecinin bu değerleri gözetecek bir anlayışla ele alınması gerekirken, ilgili kurumların görüşüne dahi başvurulmadan gündeme alınmış ve Üsküdar Meydanına dair dolgu amaçlı proje AKP ’lilerin oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

- Söz konusu proje alanında başta İBB Şehircilik ve Planlama Müdürlüğü olmak üzere görüşü alınması gereken çok sayıda kurum söz konusudur. Meclis kararına esas İmar ve Bayındırlık Komisyonu ile Çevre Komisyonunun ortak raporlarında da altı çizilmiş olduğu gibi ilgili kurumlardan görüş alınmamıştır. Planlama akıl ve bilim işidir. Söz konusu olan, yasa ile kurulmuş, kamu yararına çalışan kurumlar, müdürlüklerdir ki uzmanlık alanları ile ilgili idareye görüş bildirmekle yükümlüdürler. İdarenin bu görüşler çerçevesinde tasarrufta bulunması hukukun ve kamu yararının gereğidir. Planlama ya da herhangi bir yatırıma ilişkin ilgili kurumların her birinin olumlu, olumsuz görüşleri çerçevesinde, alınması gerekli tedbirler, yapılabileceklerin sınırı ve yapılamayacakların tespiti önceden kesinleştirilmeden, yani planlamanın girdileri belirlenmeden planlama yapılamaz. İlgili kurum görüşlerinin alınması planlamanın olmazsa olmaz bir gereğidir ve kırtasiyecilik, kâğıt israfı gibi değerlendirilip ihmal edilemez.

- Proje ve ihalesi yapıldıktan sonra kurum görüşlerinin alınması, sağduyuya da, kamu

yararına da, planlama hukukuna da, idare hukukuna da aykırı bir işlemdir. Bu şekilde hayata geçirilen bir “planlama” ile kamu kaynaklarının heba edilmesi kaçınılmazdır.

Bu uyarılar ışığında İBB Başkanlığının konuyu tekrar değerlendirmesini ve bu yanlış adımlardan geri dönülmesini dileriz.”

Bu açıklamadan altı ay kadar sonra, binlerce yıllık tarihe sahip bir alanda korumayı gözetken her hangi bir plan yapılmadan, planlamayı sadece şantiye planlama olarak gören, imarı yap-boz oyununa çeviren anlayışla çarçabuk ihalesi yapılarak kazık çakma işine başlanmış ve Sinan’ın en güzide eserlerinden birisi olarak kabul edilen 437 yıllık Şemsi Paşa Camii hasar görmüştür. Cami duvarlarında hasara neden olan titreşim ve zemin hareketleri, açıktır ki iş durdurulsa bile ileride camiye zarar vermeye devam edebilecektir.

Kazık çakma işinin Şemsi Paşa Külliyesi önünde olduğu gibi bütün Üsküdar sahilinde ve tüm tarihi İstanbul’da derhal durdurulmasını, bu türden bütün projelerin yeniden gözden geçirilmesini ve plansız programsız olarak işe kalkışarak Şemsi Paşa Külliyesine zarar veren sorumlular hakkında gerekli işlemlerin derhal başlatılmasını talep ediyoruz.

Saygılarımızla,

TMMOB Mimarlar Odası

İstanbul Büyükşehir Şubesi

Yönetim Kurulu

2.1.18. Atatürk Kültür Merkezi 9 Yıldır Kapalı!

28.06.2017 / 2017.08.1903

Yargı kararlarına rağmen yıllardır çürümeye terk edilen AKM’nin tümüyle yıktırılarak yerini alacak yeni yapı için proje hazırlanması anayasal suçtur.

AKP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan 9 yıldır sanata ve sanatçıya kapalı bulunan Atatürk Kültür Merkezi (AKM) için bir yıl aradan sonra yine “*Projesi bitti, yıkıp yeniden çok güzel bir eseri İstanbul’a kazandıracamız*” dedi.

İleride “kandırıldık” dememeleri için bir kez daha anımsatıyor ve yetkilileri göreve davet ediyoruz:

1946'da temelinin atılmasından sanata ve sanatçıya kapatıldığı tarihe kadar AKM, Türkiye'de "toplumun sanat hafızası"nın en önemli figürlerinden, İstanbul'un ve modern Türkiye mimarlığının simge yapılarından biri olarak kabul görmüştür. Bu özellikleri nedeniyle kültür mirası değeri taşıyan AKM'deki sanat etkinliklerine Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından Mayıs 2008'den itibaren son verilmiştir.

AKM'nin sanata ve sanatçıya kapatılmasından bu yana, 2863 sayılı Koruma Yasası uyarınca bir kültür varlığını restore etmeyerek yıkıma terk etmek suç olduğu halde cumhurbaşkanının açıklamalarından, bizzat bilgisi dahilinde, kasıtlı olarak çürümeye ve yıkılmaya terk edildiğini öğrenmekteyiz ve bu konuda yapılan tüm suç duyuruları bugüne kadar işleme konulmamıştır.

Bir kez daha hatırlatmakta yarar görüyoruz:

Kültür Bakanlığı İstanbul 1 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu tarafından, Cumhuriyetin simgelerinden birisi olan Taksim Cumhuriyet Alanı'nı (Taksim Meydanı) kuran öğelerden biri olması, Cumhuriyet Anıtı'nın, tarihi su yollarının Taksim'deki dağıtım noktası olan Sultan I. Mahmut dönemi yapılarından, türünün tek örneği, Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu'nun 24.03.1962 gün ve 1804 sayılı kararı ile tescilli tarihi maksemin, kentin önemli yeşil alanlarından biri olan Taksim Gezisi'nin ve bunların oluşturduğu aksta bulunan Atatürk Kültür Merkezi'nin birbirinden ayrılmaz ve Taksim Cumhuriyet Alanı ile bir bütün oldukları ve bu nedenle anılan bu anıtların tümünün korunması gerektiğine, Atatürk Kültür Merkezi'nin kültür merkezi işlevi de göz önünde bulundurularak 2863 sayılı Koruma Yasası'nın 6. ve 7. maddeleri gereğince korunması gerekli kültür varlığı olarak 6.1.1999 tarih ve 10521 sayılı karar ile tesciline karar verilmiştir.

Atatürk Kültür Merkezi'nin bir kültür varlığı olarak tescil edilmesine neden olan değerlerini de bir kez daha anımsatmakta yarar bulunmaktadır:

- AKM'nin Türkiye'nin 1970'li yıllarda kültürel etkinliklerin en yoğun olduğu kentinde toplumun kültürel gereksinmelerinin karşılanması için tasarlanan bir yapı olması, bir tasarım anlayışını yansıtmaması, dönemin yapım teknolojilerine sahip olması, özetle toplumun kültürel yaşamını mekâna yansıtmaması nedeniyle **belge değeri** vardır.
- AKM'nin fiziki olarak İstanbul kentinin belleğinin bir parçası olarak **kimlik değeri** vardır. AKM ayrıca sadece İstanbul kent sakinlerinin değil, tüm ülke insanların belleğinde yer alan, şu veya bu nedenle tüm toplum katmanları tarafından kullanılan ve bilinen bir yapıdır.

- AKM, yapıldığı dönemin tasarım, mimari ve teknoloji anlayışını yansıtması açısından **mimari değere** sahiptir.
- AKM, toplumun gereksinimlerini halen karşılayabilmesi açısından **işlevsel ve ekonomik değere** sahiptir.
- AKM'nin 40 yıldan fazla süredir kendisine çağdaş toplumda bir yer bulabilmesinden kaynaklanan **süreklilik değeri** vardır.
- AKM'nin belleğimizdeki değişik olaylarla ilişkisi bakımından kültür varlığı olması tartışılmayan birçok yapıdan çok daha fazla **anı değeri** vardır.
- AKM, bunun da ötesinde çok önemli bir **simge değerine** sahiptir.
- AKM'nin **özgünlük değeri** vardır...

AKM sadece bir bölümüne değindiğimiz değerleri ile “kültür varlığı” olma niteliğini birçok başka yapıdan daha fazla hak etmiş bir yapıdır ve onun ülkenin yaşamından kopartılması tüm bu değerlerin de yok sayılacağı anlamına gelir. Bu yaklaşım, çağdaş koruma bilincinin tüm temel dayanaklarının inkâr edilmesidir. Ayrıca koruma kurullarının aldıkları tescil kararlarının politik baskı sonucu bu kadar kolayca kaldırılması, her türlü kararın zaman içerisinde tartışmalı olacağı anlamına gelecektir.

Bu açıklığa rağmen Koruma Bölge Kurulu, 24.12.2008 gün ve 2268 sayılı kararıyla AKM'nin kültürel değerini yok eden bir avan projeyi, 2863 sayılı yasa, ilgili yönetmelik, yönerge, ilke kararları ve kararların devamlılığı ilkelerine aykırı olarak onaylamıştır.

Bu hukuk dışı ve çağdaş koruma anlayışını hiçe sayan karar Kültür Sanat Sen tarafından yargıya taşınmış, İstanbul 9. İdare Mahkemesi bilirkişi incelemesi sonucunda Atatürk Kültür Merkezinin yıkım ve tadilat çalışmalarını yasaya ve mevzuata aykırı bularak iptal etmiştir.

Söz konusu yargı kararından sonra, İstanbul'un en önemli kültür ve sanat mekânı niteliğinde olan AKM'nin rölövelerine uygun olarak hazırlanan restorasyon projesinin gerçekleştirilmesine ilişkin bir mutabakat metni 20.12.2009'da TMMOB Mimarlar Odası ile Kültür ve Turizm Bakanlığı yetkililerinin de katıldığı bir toplantıda tutanakla kayıt altına alınmış, ardından Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2012 yılının son günlerinde yapmış olduğu açıklamada, AKM'nin 29 Ekim 2013 tarihinde kullanıma açılacağını, restorasyon için

karşılıksız fon bulunduğunu ve sözleşme yapıldığını ilan etmişti.

Yapılan ihale ve başlayan tadilat işlemlerinden sonra, 6.6.2013 tarihinde dönemin başbakanı Recep Tayyip Erdoğan'ın “**AKM inşallah yıkılacak**” açıklamasının ardından Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından proje durdurulmuştur.

İstanbul 9. İdare Mahkemesi'nin vermiş olduğu karar, Anayasanın 138. maddesinin “Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez” hükmü uyarınca, Sayın Erdoğan'ı ve ilgili tüm kurumları bağlamaktadır. Yargı kararlarını uygulamamak anayasal bir suçtur.

Yapıldığı yıllarda dünyanın en büyük kültür ve sanat merkezlerinden birisi olarak kültür ve sanat yapıları arasında yerini alan AKM'nin 2008 yılından bu yana yargı kararına rağmen restore edilmek yerine yıkılmaya terk edilmesinin, koruma mevzuatına, Anayasaya aykırı olarak aynı alanla ilgili yeni projeler üretilmesinin ve yürütmenin başı konumundaki kişinin yargı kararını hiçe sayarak bu konuda açıklama yapmasının anayasal suç olduğunu bir kez daha hatırlatıyoruz.

Tekrar hatırlatıyoruz!

AKM, tarihi boyunca birçok toplumsal etkinliğe ev sahipliği yapmış Taksim Meydanı ve Gezi Parkı ile bütünleşmiştir. Gerek tarihi geçmişi, yaşanmışlıkları, mimari değeri ve yapıldığı dönemi yansıtması ve özgünlüğü gibi taşıdığı değerler itibarı ile “1. derece kentsel sit alanı”nın bir parçası olarak “1. grup tescilli kültür varlığı”dır.

AKM'nin restorasyonunu yapmamak, yapılmasını engellemek de koruma mevzuatı çerçevesinde suç olduğu gibi yargı kararlarına uymamak da anayasal bir suçtur.

Atatürk Kültür Merkezi koruma ilkeleri çerçevesinde restorasyonu yapılarak bir an önce sanatla, sanatçı ile ve sanatseverlerle buluşuncaya kadar sürecin takipçisi olacağımız, kültür ve sanat mekânları için de adalet isteğimiz kamuoyuna bir kez daha saygıyla duyurulur.

TMMOB Mimarlar Odası

İstanbul Büyükşehir Şubesi

2.1.19. Tarlabaşı Yenileme Projeleri Yargı Kararıyla İptal Edildi

31.10.2017 / 2017.08.3219

Beyoğlu Kentsel Sit Alanı içerisinde kalan ve 209'u Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurullarınca kültür varlığı olarak tescil edilmiş bulunan 269 binayı ve binlerce yoksul insanı kapsayan alan, 28.03.2006 gün ve 26122 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanarak yürürlüğe giren Bakanlar Kurulu kararı ile yenileme alanı ilan edilmiş ve bilahare bu alan hukuka uygunluğu tartışılır bir biçimde acele kamulaştırma kapsamına da alınmış ve hukuksuz olarak yıkımlar ve inşaatlar başlatılmıştı.

İstanbul'a karşı sürdürülmekte olan ihanetlerin en önemlilerinden birisi olan; bölge halkı, ilgili bilim insanları, hukukçular, sivil toplum kuruluşları ve uluslararası kuruluşların tüm ısrarlarına karşın 5366 sayılı yasanın bütün çelişkilerini taşıyan Beyoğlu İlçesi, Tarlabası Yenileme Alanı sınırları içinde bulunan 360, 361, 362, 363, 385, 386, 387, 593, 594 sayılı adaları kapsayan alana ilişkin yenileme projelerinin uygun bulunmasına dair İstanbul Yenileme Alanları Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 30.11.2007 günlü, 26 sayılı kararının ve kararın eki avan projelerin iptali istemiyle odamız tarafından mahalle sakinlerinin müdahilliği ile 18.04.2008 tarihinde dava açılmış;

İstanbul 3. İdare Mahkemesi ise 16.06.2010 tarihinde “... tescilli yapıların imar hakları kısıtlanmış yapıların da değerlendirilebildiği ve hukuki kuralların oluştuğunun dosyadaki avan projelerde görüldüğü, yapılan uygulamanın planlama ilke ve tekniklerine uygun olduğu ve yapılan düzenlemede üstün kamu yararı bulunduğu...” yönündeki mesleki ve bilimsel açıdan kabulü mümkün olmayan bilirkişi raporunu dayanak alarak davanın reddine karar vermişti.

Bu talihsiz karar odamız tarafından 01.12.2010 tarihinde temyiz edilmiş ve temyiz incelemesini gerçekleştiren Danıştay 14. Dairesi'nin verdiği kararda “*anılan mevzuat hükümleri uyarınca; sit alanları ile sit alanlarına ait koruma alanlarının bölgenin gelişimine uygun olarak yeniden inşa ve restore edilerek, bu bölgelerde konut, ticaret, kültür, turizm ve sosyal donatı alanları oluşturulması aşamasında hazırlanan yenileme projelerinin, söz konusu alanları, koruma esasları ve kullanma şartları ile yapılaşma sınırlamaları, sağıklaştırma, yenileme alan ve projeleri, uygulama etap ve programları, yaya dolaşımı ve taşıt ulaşımı, alt yapı tesislerinin tasarım esasları, yoğunluklar ve parsel tasarımları gibi hususları düzenleyen koruma amaçlı imar planlarına dayanması, söz konusu plan ilkeleri çerçevesinde hazırlanarak planla bütünlük oluşturmasının gerektiği açıktır*” ifadeleri ve

Danıştay 14. Dairesi'nin 16.04.2015 gün, 2013/5750 esas ve 2015/3121 karar sayılı kararı ile bozularak dava yeniden görülmeye başlamıştı.

Danıştay kararıyla yeniden görülen dava sonucunda, TC İstanbul 3. İdare Mahkemesi 16.10.2017 tarihinde 2017/2272 sayılı oybirliği ile aldığı karar ile Beyoğlu İlçesi, Tarlabası Yenileme Alanı sınırları içinde bulunan 360, 361, 362, 363, 385, 386, 387, 593, 594 sayılı adaları kapsayan alana ilişkin yenileme projelerinin onaylandığı tarihte koruma amaçlı imar planlarının bulunmadığı, proje onay tarihinden sonra onaylanan 21.05.2009 tasdik tarihli 1/5000 ölçekli ve 21.12.2010 tasdik tarihli 1/1000 ölçekli Beyoğlu Kentsel Sit Alanı koruma amaçlı nâzım ve uygulama imar planlarının İstanbul 10. İdare Mahkemesi tarafından 12 Nisan 2017 tarihinde iptal edildiğinden de bahisle, dava konusu kurul kararı ve eki yenileme projelerinin planlama esaslarına kamu yararına ve hukuka aykırı olduğu sonucuna vararak iptal etmiştir.

Basının ve kamuoyunun bilgisine sunulur.

Saygılarımızla

TMMOB Mimarlar Odası

İstanbul Büyükkent Şubesi

2.1.20. AKM'yi Yıkma Suçtur!

07.11.2017 / 2017.08.3301

Cumhuriyetin simgesel değerlerinden, modern mimarlık ve kültür varlıklarımızın en önemli yapıtlarından Atatürk Kültür Merkezi'nin yıkılarak yerine yapılacak yeni proje, 6 Kasım'da Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın Söğütözü Kongre Merkezi'nde düzenlediği toplantıda Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından bizzat açıklanmıştır.

Koruma ve imar mevzuatına aykırı olarak, hiçbir hukuki belgeye dayanmayan ve yine alışlagelen yöntemle hazırlık sürecinde toplumdan gizlenen projenin tanıtımı, kültürel mirasın korunması ve mimari tasarım kültüründen yoksun bir siyasal anlayış doğrultusunda adeta bir gösteriye dönüştürülmüştür. Toplantıda AKM'nin yıkımını meşrulaştırma ve bugüne kadar işlenen suçları örtme telaşı içerisinde kimi gerçek dışı bilgi ve iftiraların yanı sıra bazı itirafların yine bizzat cumhurbaşkanı tarafından dile getirilmesine üzülmeye tanık olduk.

Öncelikle insanlarımızın emeği ve alın teri ile ülkemize kazandırılan kültür varlıklarını ve doğanın bize sunduğu güzellikleri korumak, yaşatmak ve geleceğe taşımak için demokratik ve barışçıl yöntemlerle çaba gösteren kuruluşların, kültür-sanat çevreleri ile duyarlı yurttaşların “terörist” olarak suçlanmasını bu ülkenin birikimine, kültürel ve insani değerlerine yakışmayan bir açıklama olarak değerlendirmekteyiz.

Erdoğan konuşmasında cumhuriyetin simgelerinden biri olan AKM’yi yıkmak ve yerine “kendi döneminin simgesi” bir yapı yapmak istediğini açıkça belirtmektedir. Daha önce depreme karşı güvenli hale getirilerek restore edilmesi konusunda hazırlanan proje, ihalesi yapılıp uygulanmaya başlanmışken, hukuki ve bilimsel dayanağı olmayan, ideolojik bir tavır içerisinde verilen talimatla durdurulmuş, böylece kamu kaynağı israf edilmiş ve ne yazık ki anıtsal yapı yıkıma terk edilmiştir.

Tarihi eserin korunması gerekirken sunulan yeni projenin AKM ile uzaktan yakından bir ilgisi olmadığı anlaşılmaktadır. 1. grup tescilli bir yapının yıkılarak yerine aslından oldukça uzak bir projeyi uygulamak koruma ilkeleriyle bağdaşmamaktadır. Söz konusu projenin AKM’nin proje müellifi olan Hayati Tabanlıoğlu’nun oğlu tarafından hazırlanmış olması AKM’nin korunduğu anlamına gelmediği gibi eser olan yapıya bizzat oğlu tarafından “ihanet” edilmesi mesleki anlamda ayrıca değerlendirilmesi gereken bir husustur.

Bu kapsamda tekrar hatırlatmak isteriz:

Cumhuriyet döneminin en önemli kültür varlıklarından biri olan Atatürk Kültür Merkezi, “1. grup anıtsal yapı” olarak tescilli bir yapı olduğu gibi, Türkiye’nin opera binası olarak tasarlanarak öz kaynaklarımızla gerçekleştirilmiş ilk ve tek yapısıdır. Aynı zamanda kentsel ve tarihi sit alanı olan Taksim Meydanının bütünleyici ve tanımlayıcı yapısal bir ögesidir.

Taşıdığı kültürel, tarihi, yapısal ve mimari değerleri ile de başta Anayasa ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu olmak üzere koruma hukuku ve Türkiye’nin altına imza attığı uluslararası sözleşmelerle varlığı güvence altına alınmıştır.

Bütün bunlara ilaveten 16 Aralık 2010 tarihinde AKM’nin korunması yargı güvencesine kavuşmuş, yargı kararı ve koruma hukuku gereği AKM’nin depreme karşı güvenli hale getirilerek aslına uygun olarak restore edilmesi konusunda hazırlanan proje, Koruma Kurulu tarafından onaylanarak Ocak 2010’da Beyoğlu Belediyesince ruhsata bağlanmıştır.

Kültür ve Turizm Bakanlığı ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi, kamusal sorumlulukları doğrultusunda AKM'nin aslına uygun restorasyon işlerini tamamlamak ve binanın bir an önce yeniden hizmete açılmasını sağlamakla yükümlü oldukları halde 8 yılı aşkın bir süredir AKM'yi yıkıma terk etmek, polis karakolu olarak kullanmak gibi eylemler ile anayasal sorumluluklarını yerine getirmekten imtina etmek suretiyle suç işlemişlerdir.

Bu konuda yıllardır kamu idareleri nezdinde yaptığımız uyarılar ve cumhuriyet savcılıklarına yaptığımız suç duyuruları işleme konulmayarak hukuk ve yargı kararları yok sayılmıştır. AKM önce bilerek ve isteyerek yıkıma terk edilmiş, şimdi ise bu suçu işleyenler yıkımı gerçekleştirmek ve yerine başka bir yapı yapmak için kendilerinin yol açtıkları bu durumu kullanma gayreti içine girmişlerdir.

Mimarlar Odası olarak, AKM'yi koruyan bir restorasyonun tamamlanarak toplumumuzun yeniden kültür ve sanatla buluşması amacıyla, koruma hukukuna aykırı bir biçimde ve oldubitti anlayışıyla gerçekleştirilmek istenen işlemlerin durdurulması için hukuki girişimlerde bulunacağımızı önemle vurguluyoruz.

Yine ve yeniden uyarıyoruz:

Yıllardır dünyanın gözü önünde tarihe, kültüre, sanata, topluma ve hukuka karşı taammüden suç işlenmektedir!

Derhal onaylı restorasyon projesi uygulamaya sokularak bu kültür ve tarih yıkımına son verilmeli, Atatürk Kültür Merkezi özgün yapısı, kullanımını ve çevresiyle toplumun hizmetine sunulmalıdır.

AKM'yi yıkıma terk etmek de yıkmak da suçtur!

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.

TMMOB Mimarlar Odası

İstanbul Büyükkent Şubesi

2.1.21. “Barış İçin Akademisyenler” Bu Toplumun Vicdanı Olmuştur, Yargılanamazlar!

01.12.2017 / 2017.08.3575

Ocak 2016'da "Barış İçin Akademisyenler" imzası ile yayımlanan "Bu Suça Ortak Olmayacağız!" bildirisini nedeniyle, aralarında odamız mensubu meslektaşlarımızın da bulunduğu imzacı pek çok akademisyen, sırf demokratik ifade özgürlüğü haklarını kullandıkları için hukuk dışı uygulamalarla işten çıkarıldı, yandaş medyada estirilen yoğun bir linç kampanyası eşliğinde üniversitelerinden uzaklaştırıldı ya da baskı altına alınarak istifaya zorlandı.

Hiçbir demokratik hukuk devletinde benzeri asla görülmeyecek baskılar azalmak bir yana bugün de artarak sürmektedir. Şimdi de, imzacı meslektaşlarımız ve akademisyenlerin "terör örgütü propagandası yapmak" iddiası ile yargılanmaya çalışıldığı bir sürece girmiş bulunmaktayız. Yargılanmaya çalışılan, imzacı akademisyenler değil, bir bütün olarak üniversitenin ve toplumun vicdanı olacaktır.

Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi Yönetim Kurulu olarak, bildiriye imzası olan meslektaşlarımız ve akademisyenlerin üzerlerindeki baskıların başladığı gün olduğu gibi, bugün de dayanışma içerisinde yanlarında olduğumuzu duyuruyoruz. Kendileri, o günden bu yana toplumun ve üniversitenin vicdanı olmuşlardır.

Tüm meslektaşlarımızı da, duruşmaların başladığı 5 Aralık 2017 Salı günü saat 9.00'da Çağlayan Adliyesi önünde, Barış İçin Akademisyenler ile dayanışmaya davet ederiz.

O gün olduğu gibi bugün de ilan ediyoruz: Sessiz kalmayacağız, biz de bu suça ortak olmayacağız!

TMMOB Mimarlar Odası

İstanbul Büyükkent Şubesi

Yönetim Kurulu

2.2. Ortak Basın Açıklamaları

2.2.1. Taksim Dayanışması: Bir aradayız! Buradayız!

27.05.2016 / 2016.08.41290

Tam 3 yıl oldu... Taksim Meydanı ve Gezi Parkı başta olmak üzere, yaşam alanlarımıza

amansız ve hukuksuz bir şiddetle saldıranların karşısında omuz omuza verdik. Gençlerimizin yaratıcı zekâsıyla, annelerimizin kucaklayan şefkatiyle, işçi kardeşlerimizin emekten gelen gücüyle, kadınlarımızın gür sesiyle, LGBTİ bireylerimizin biz de varız çılgılığıyla el ele verip dayanışmamızı ve direnişimizi büyüttük. Bu onurlu direniş ve evrensel dayanışma karşısında çaresizlerin ve korkakların günden güne daha da kirlenen politikalarına, günden güne tırmandırılan şiddetine, adaletsizliğine karşı biz Gezi'nin çapulcuları onlarca ayrı dille, sesle, renkle bir arada durduk, nefes aldık.

Gezi bu ülkenin imdat çılgılığı, direnme refleksi, derin bir nefes alışıdır!

Haksızlığa, adaletsizliğe, keyfiliğe, dayatmaya, baskıya karşı direnmenin adı, bir parktan tüm ülkeye ve dünyaya yankılanan kente, doğaya, yaşama sahip çıkanların hep bir ağızdan, bir arada söyledikleri şarkıdır.

Emekten yana, yoksuldan yana, doğadan yana, ezilmişten yana, ötekileştirilenden yana, kadından yana, barıştan yana her direnişin içinde yer alacağı, direnen herkesin dilinden düşürmeyeceği bir şarkı.

Suruç'ta, Diyarbakır'da, Ankara'da, İstanbul'da, Bursa'da patlayan bombaların, yaşatılan katliamların, komşularımızla yaratılan savaş ikliminin, iş cinayetlerinin, kiralık işçiliğin, taciz ve tecavüz ortamının, kadın cinayetlerinin, ihalelerin, rüşvetlerin, komisyonların, rantın, HES'lerin, orman katliamlarının, siyasal İslam dayatmalarının, diktatörlük yöneliminin yarattığı kakafonik ortama rağmen, berrak ve duru bir sesle direnişin ve umudun şarkısı her yerden duyulmaya devam edecek. Bilinir ki, sesler ve şarkılar kaybolmaz, uzayda sonsuza kadar salınırlar. Gezinin de direnişin olduğu her yerde umudu diri tutanların dillerinden düşmeyeceğini artık herkes biliyor.

Gezi'yi karalamaya çalışanlar da kötücül bir imgeye dönüştürmeye çalışanlar da kriminalize etmeye çalışanların da tek amacı bu şarkıyı susturmak, en azından unutturmak...

31 Mayıs 2013 günü ve sonrasında, yani Gezi'den ve haziran direnişinden bu yana, Bu ülkede kimilerince yüzbinler, kimilerince milyonlar önce sokakları ardından parkları doldurdu. Kimseden emir almadan, hiçbir beklentisi olmadan, kendisi için değil bu ülkenin ruhunu, kadınların, gençlerin geleceğini korumak adına kendini siper eden gençler ülke tarihine silinmeyecek bir miras bırakarak can verdi. Mehmet Ayvalıtaş, Ethem Sarısülük, Abdullah Cömert, Ali İsmail Korkmaz, Hasan Ferit Gedik, Medeni Yıldırım, Ahmet Atakan ve Berkin

Elvan nasıl ki bizlerden ayrıldıkları yaşta kalacak ve nasıl ki onları hep o gülen yüzleri ve kararlı direnişleri ile hatırlayacaksak, işte Gezi de bu gençler gibi yaşlanmayacak. Paraya, pula, iktidar hırsına, her türden erke, yağmaya, talana, hırsızlığa, adaletsizliğe isyan edenlerin ve her daim barış isteyenlerin aklında ve en coşkulu, en kararlı insanların ruhunda Gezi'nin bu yaşlanmayan direngen yüzleri yaşamaya devam edecek.

3 yıl oldu, hâlâ buradayız, bir aradayız!

Şiddet ortamını küçük ve çirkin hesaplarıyla körükleyenlere, çatışma ve katliamlara göz yumarak yaşamlarımızı, yaşam alanlarımızı tehdit edenlere, ayrımcı politikalarıyla toplumu kutuplaştıranlara, rağmen bir aradayız. Türkü-Kürdü, Alevisi-Sünnisi, Ermenisi-Ezidisi ile bir aradayız, buradayız!

Barış'tan korkanlara inat bir aradayız, buradayız!

Suruç'tan Sultanahmet'e, Sur'dan Bataclan'a, Cizre'den Ankara'ya, bir aradayız!

Dört Ayaklı Minare'den Beyrut'a, Paris'ten Beyoğlu'na bir aradayız!

Cerattepe'de, Aliğa'da Akkuyu'da, Çukurova'da bir aradayız.

Soma'da, Kilimli'de Ermenek'te bir aradayız.

Barışın, dayanışmanın, kamusal yaşamın, özgür düşüncenin her türlü baskıdan uzak bir şekilde gelişebileceği eşitlikçi yarımlar için bir aradayız! Taksim Gezi Parkı ve Taksim Meydanı başta olmak üzere, Meydanlarımızı, parklarımızı, sokaklarımızı, yaşam alanlarımızı ve yaşamımızı özgür kılmak için:

Taksim'deyiz! Gezi'deyiz! Buradayız! Bir aradayız!

Taksim Dayanışması

2.2.2. Haydarpaşa Garı'nda Nöbetimiz Devam Ediyor!

30.09.2016 / 2016.08.42279

Basın Toplantısına Davet

Haydarpaşa'da Yargı kararlarını yok sayan “Kruvaziyer Liman” Projesi kabul edilemez!

Haydarpaşa Garı ve yakın çevresinin kültürel ve tarihi miras özelliğinin yanı sıra ulaşım ve nakil ihtiyaçları nedenleriyle bir bütün olarak korunması ve kamuya kazandırılması kamu ve toplum yararındır.

Bu durum koruma kararları ve yargı kararı ile de teyit edilmişken, Çevre ve Şehircilik Bakanı Özhaseki'nin ardından Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Arslan tarafından kamuoyuna yapılan açıklamalarda “kruvaziyer limanı” tekrar gündeme getirilmiştir.

Hükümetin bu alanda yaratmayı planladığı ranttan vazgeçmediği, yargının da “hizaya çekildiği” ortamda tekrar gündeme geleceği anlaşılmaktadır.

Konu hakkında Haydarpaşa Dayanışması olarak görüşlerimizi 02.10.2016, Pazar Günü saat 13.15'te Haydarpaşa Gar nöbetimiz sırasında basın açıklaması ile açıklayacağız.

Katılımımızı diliyoruz.

Toplum Kent ve Çevre İçin

HAYDARPAŞA DAYANIŞMASI

adına

Birleşik Taşımacılık Çalışanları Sendikası

Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi

2.2.3. Haydarpaşa Garı ve Çevresinde Rant Projelerinden Artık Vazgeçin!

25.11.2016 / 2016.08.42819

İmar rantı amaçlı fonksiyon değişikliği girişimlerine bugüne kadar geçit vermedik!

Haydarpaşa Garı mücadelemiz sürüyor!

Son dönemde cumhurbaşkanı, başbakan ve ilgili bakanlar, ardı ardına yaptıkları açıklamalarla İstanbul'un tarihi ve kültürel değerlerinin imar rantından nasıl olumsuz etkilendiğini, kentin nasıl kaos içine yuvarlandığını basın karşısında açık açık ifade ediyorlar.

Halbuki 1994 yılından bu yana İstanbul Büyükşehir Belediyesinde, 2002 yılından bu yana ise ülke yönetiminde tek sorumlu AKP kadrolarıdır.

Son açıklama 12 Kasım'da Başbakan Binali Yıldırım tarafından Sepetçiler Kasrı'ndaki "Şehrin Mimarları Buluşması"nda gerçekleştirildi. Başbakan bu toplantıda AKM ile Haydarpaşa Garı'na da değindi.

"Medeniyetimizin izlerini taşıyan büyük şehirlerimize baktığımızda, İstanbul, Edirne, Bursa, Konya gibi şehirlerimizde maalesef imar rantıyla geçmişin değerlerinin büyük bir savaşım içinde olduğunu görüyoruz, ama ne yazık ki geçmişimiz, medeniyetimiz imar rantına her geçen gün yenik düşmekten kurtulamıyor" diyen başbakan sözlerini şöyle sürdürüyor: *"Belediyelerimizin üzümlere söylemek isterim ki meclislerinde, gündemindeki dosyaların yüzde 85'i imar revizyonudur. İmar revizyonu konusunda da mecliste hiç kavga, gürültü olduğuna bugüne kadar şahit olmadım. Muhalefet-iktidar ayrımı hiç olmaz ve şehri çirkinleştirmekte adeta yarış haline girerler."* Bu tespitleri yaptığı aynı konuşmada Başbakan Yıldırım Haydarpaşa Garınının asıl işlevini sürdürmesi için mücadele edenleri suçlamaktan, hatta günün birinde garın tümüyle elden çıkabileceği tehdidini savurmaktan da geri kalmamıştır: *"Efendim Haydarpaşa Garı'nı filanca işe kullanacaklar. Haydarpaşa Garı her işe kullanılır. Ne var bunda? Dışarıda duruyor güzel biblo gibi, içeriye de kütüphane yap, kültür merkezi yap, galeri yap. Her türlü kültürel, sosyal faaliyetin yapılabileceği, 24 saat yaşam alanı haline getirecek, insanların gece-gündüz gelip gideceği yer olsun. Şimdi in cin top oynuyor. Kim laf etse, hemen tarihi Haydarpaşa Garı'na laf ettirmeyiz, el sürdürtmeyiz. El sürdürtmeye sürdürtmeye ora da bir gün elden çıkacak, haber vereyim."*

Kendi sözleriyle "medeniyetimizin" simgelerinden, "geçmişin değerlerinden" biri olan Haydarpaşa Garı ve çevresinin yüksek rant uğruna asıl işlevinden uzaklaştırılmasına, yani "imar rantına yenik düşmesi"ne karşı seslerini yükseltenleri, yıllardır bu uğurda kararlılıkla mücadele sürdüren Toplum Kent ve Çevre İçin Haydarpaşa Dayanışması'nı eleştirebilmiştir.

Sayın başbakana öncelikle sözünü hatırlatmak isteriz. Bugün Haydarpaşa Garı ve Limanı işlevsizse, söz konusu alanda bakım, onarım ve restorasyon yapılmıyorsa, bunun birinci derecede sorumlusu hükümetinizdir. Sayın başbakan, öncelikle Haydarpaşa Garına tren gelecek, diye verdiğiniz sözü tutun ve uzun yol hatlarını ve banliyö trenlerini ivedi olarak hizmete açın!

Başbakan gerçekleri çarpıtırken alkışlayan, kentin tarihi, kültürel ve sosyal yapısını yok edip “kenti çirkinleştiren” projelere imza atan “şehrin mimarları”nı unutmadan, Haydarpaşa Garı ve Limanını işlevsizleştirmeyi hedefleyen rant operasyonunu kısaca anımsatmakta yarar var.

Haydarpaşa Garı tarihi ve kültürel değerlerimizden biri olduğu gibi, İstanbul ulaşımında yaşamsal öneme sahiptir. Aynı zamanda Anadolu’nun batıya açılan kapısı konumuyla toplumsal belleğimizde çok özel bir yer edinmiş olan Haydarpaşa Garı, bu işlevini işletmeye açıldığı 19 Ağustos 1908 tarihinden, dönemin ulaştırma, denizcilik ve haberleşme bakanı olan Sayın Binali Yıldırım’ın tren seferlerinin 2 yıl sonra yeniden başlayacağı sözünü verdiği 19 Haziran 2013 tarihine kadar 100 yılı aşkın bir süre hizmet vermiştir.

Kamu mülkiyetinde ve kullanımında bulunan Haydarpaşa Garı binası, özgün nitelikleri ve toplumsal belleğimizdeki özel yerinin yanı sıra tarihi, kültürel değerleriyle İstanbul II Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 21.08.1997 gün ve 4542 sayılı kararı ile “1. grup korunması gerekli kültür varlığı” olarak tescil edilmiş ve koruma altına alınmıştır.

Haydarpaşa Garı ve Limanını çevresiyle birlikte kamusal işlevli alan olmaktan çıkartarak, “dünya mirası” niteliğindeki tarihi yapıdan da silüetini bozacak gökdelenlerin de yer aldığı yüksek yoğunluklu ticaret ve turizm alanı ve kruvaziyer liman olarak tasarlayan bir plan, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı’na hazırlanarak 2004 yılında gündeme getirildi.

Kültür ve Turizm Bakanlığı İstanbul V Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 26 Nisan 2006 gün ve 85 sayılı kararı ile söz konusu alanın bütünü “Haydarpaşa Garı ve Çevresi Kentsel ve Tarihi Sit Alanı” olarak tescil edilerek koruma altına alındı.

Bu karar ile işlevsiz kalması gereken 2004 tarihli plan, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanlığınca 19.06.2012 tarihinde “Üsküdar İlçesi Harem Bölgesi ile Haydarpaşa Liman ve Geri Sahası 1/5000 Ölçekli Nâzım İmar Planı” olarak onaylandı ve yürürlüğe sokuldu.

Rant uğruna kentsel ve tarihi sit alanı olan Haydarpaşa Garı ve çevresinin iktidarca gözden çıkarılmış olduğu tespitini yapan sivil toplum örgütleri, TMMOB’ye bağlı meslek odaları, Birleşik Taşımacılık Çalışanları Sendikası ve Türkiye Liman ve Kara Tahmil Tahliye İşçileri Sendikası’nın 13 Mayıs 2005’te bir araya gelerek kurdukları “Toplum, Kent ve Çevre için Haydarpaşa Dayanışması”, söz konusu 1/5000 ölçekli nâzım imar planının şehircilik ilke ve

esaslarına, evrensel koruma ilkelerine, yerleşik yargı kararlarına ve kamu yararına aykırılıklar taşıması nedeniyle konuyu yargıya taşıyacağını kamuoyuna açıklamıştır.

“Toplum, Kent ve Çevre İçin Haydarpaşa Dayanışması” sekretaryasını üstlenen Birleşik Taşımacılık Çalışanları Sendikası ile TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi’nin yanı sıra bileşenler arasında yer alan Türkiye Liman ve Kara Tahmil Tahliye İşçileri Sendikası ve TMMOB Şehir Plancıları Odası İstanbul Şubesi, planı 12.10.2012 tarihinde yargıya taşımıştır.

İstanbul 5. İdare Mahkemesi’nde 2012/2012 Esas numarasıyla görülen dava sonucunda söz konusu plan, şehircilik ilkeleri, planlama esasları ve kamu yararına uygun olmaması sebebiyle iptal edilmiştir.

Haydarpaşa Garı ve liman alanı ile geri sahası (Harem, Haydarpaşa ve Kadıköy), coğrafi konumu, eskiden beri üstlendiği ulaşım yükü (Harem Otogarı, Haydarpaşa Limanı, denizyolları, toplu taşıma durakları ve Haydarpaşa Garı) ve barındırdığı mevcut kullanımlar (tarihsel merkez) itibarıyla İstanbul metropoliten alanının en önemli odak noktalarından birini oluşturmaktadır.

Bölge Anadolu yakasındaki en uç indirme-bindirme ve aktarma noktası olması sebebiyle, iki yaka arasındaki deniz, kara ve demiryolu taşımacılığının metropol içindeki en merkezi iki bölgesinden biridir.

İptal edilen planların yerine Haydarpaşa Garı ve çevresinin mevcut işlevinin korunmasına yönelik bir plan henüz söz konusu değildir.

İstanbul’un ve ülkemizin Haydarpaşa Garına ihtiyacı vardır. Hızlı trenlerin yanı sıra ülkenin en uç sınırlarına kadar giden trenlerin, şehir içi taşımacılığının bir an önce başlatılması gerekmektedir. Bu konuda yeterli yargı kararı vardır. Ancak ne yazık ki hükümet ve İBB, 2004 yılından bu yana süren mücadelemiz ile durdurulan rant projelerinin yerine her seferinde bir yeni rant projesi ile karşımıza çıkmış, bu ısrardan vazgeçmediğini göstermiş, Haydarpaşa Dayanışması olarak ısrarlı takiplerimiz sonucunda Sayın Binali Yıldırım, daha önce söz verdiği hizmete giriş tarihi geçmiş olduğu halde açılmayan banliyö hatlarında herhangi bir çalışma başlatılmamışken bu yılın ağustos ayında hattın 2018 yılında hizmete açılacağını kamuoyuna duyurarak açılış tarihini ötelemiştir.

“Toplum, Kent ve Çevre İçin Haydarpaşa Dayanışması” olarak sürdürdüğümüz mücadeleler sonunda elde edilen kazanımların korunması ve Haydarpaşa Garı ve Limanının çevresi ile birlikte işlevini sürdürmesi için mücadelede kararlı olduğumuzu bir kez daha vurguluyoruz.

- Deniz ulaşımı ile raylı sistemin entegre olduğu, bu yüzden İstanbul ulaşımının olmazsa olmazı niteliğindeki Haydarpaşa Garı ve geri sahasında deniz ve demiryolu bağlantısı kopartılmamalıdır.
- Söz konusu saha kamusal alan olarak kullanılmaya devam edilmelidir.
- Haydarpaşa Garı'nın restorasyonunun tamamlanarak yeniden trenlerle buluşması, hat boylarındaki tescilli istasyonların korunması ve hattın ivedi olarak tamamlanması sağlanmalıdır.
- Haydarpaşa Garı ve Limanını çevresiyle birlikte gelir getirici projeler için Özelleştirme İdaresi Başkanlığına devreden TCDD İşletmesi Yönetim Kurulunun 12 Eylül 2012 tarihli kararı derhal iptal edilmelidir.
- TCDD ile İBB arasında aynı amaçla 30.11.2007 tarihinde imzalanmış olan protokol iptal edilmelidir.
- 31 Ocak 2012'de durdurulan ana hat trenleri ile 19 Haziran 2013'te durdurulan banliyö trenleri hatlarının inşası sayın başbakan tarafından verilmiş sözlere uygun olarak bir an önce bitirilmeli, İstanbul'un bir kez daha ertelemeye tahammülünün olmadığı bilinmelidir.

Saygılarımızla kamuoyunun bilgisine sunulur.

*Toplum Kent ve Çevre İçin
Haydarpaşa Dayanışması*

adına

*Birleşik Taşımacılık Çalışanları Sendikası
TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi*

2.2.4. Arkeologlar Derneği ile Sur-u Sultani Üzerine Basın Açıklaması

17.10.2017 / 2017.08.3011

Kamuoyuna,

Son günlerde başta Fatih Belediyesi olmak üzere ve bazı ilgililerin, kısa vadeli ekonomik çıkarlar uğruna iki büyük imparatorluğun ve medeniyetin merkezi olmasının yarattığı tarihi önemin yanı sıra, ev sahipliği yaptığı uygarlıklara ait önemli anıtsal eserler, yeraltı, yerüstü eserler açısından uluslararası düzeyde de taşıdığı önem nedeniyle İstanbul'un UNESCO Dünya Miras Alanları listesindeki alanları arasında yer alan Sur-u Sultani bölgesi ile ilgili olarak, evrensel koruma hukuku, bilimi, etiği, ilkeleri ve aklına aykırı varsayımsal projelerini meşrulaştırabilmek adına yanılmayı ve yönlendirmeyi hedefleyen haber ve açıklamalarını büyük bir ibret ve kaygı ile izlemekte olduğumuzu belirtmek isteriz

Konu ile ilgili bilim, meslek ve kültür çevreleri tarafından da büyük bir endişe ile takip edilen haberlerde bizzat Fatih Belediye yetkilisi tarafından Topkapı Sarayı, Gülhane Parkı ve Saray bahçesini içeren ve Sur-u Sultani olarak adlandırılan dünya mirası alanın turizm amaçlı kullanılabilmesi ve kaybolmuş tarihi yapıların mevcut kalıntılardan ve gravürlerden yararlanarak yeniden inşa (ihya) edilebilmesine imkân sağlamak üzere alanın bir bölümünün 1. derece arkeolojik sit alanından çıkarılıp 3. derece arkeolojik sit alanı kapsamına alınması hususunda kurula öneri götürüldüğü ve kabul edildiği belirtilmektedir.

Bilindiği gibi Topkapı Sarayı, Gülhane Parkı ve saray bahçesi, eşsiz tarihi yarımada silüetinin başlangıç noktasını oluşturan, en önemli öğelerini barındıran bu alan, korunması gerekli arkeolojik, doğal, kentsel ve tarihi değerleri ile bir bütündür. Bu nedenler ile İstanbul 1 numaralı KTVK kurulunun 12.07.1995 gün ve 6848 sayılı kararıyla Sur-u Sultani Bölgesi 1. Derece Arkeolojik Sit Alanı ve 1. Derece Koruma bölgesi sınırlarına alınmıştır.

Fatih Belediyesi'nin başvurusu üzerine İstanbul V Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 1. derece arkeolojik sitten 3. derece arkeolojik site düşürülmesini uygun bularak Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nde görüş istendiği söylenen alanda Osmanlı döneminde Sepetçiler Kasrı, Şevkiye Köşkü, İncili Köşk, Balıkhane Kasrı gibi yapılar ve Bizans döneminde Mangana Sarayı'nın bir bölümü bulunmaktadır. Ayrıca antik kentin akropolisinin güneydoğu yamaçları olan bu bölgenin Bizans öncesi dönemlerde de konumu gereği büyük önem taşıdığı kuşku götürmez. Söz konusu alan ve yakın çevresinde bir sarayın dışında kilise ve manastırlar ve çeşitli kamusal yapılar olduğu eski yazılı kaynaklardan bilinmektedir. 1921-23 yıllarında Robert Demangel yönetiminde gerçekleştirilen kazılarda bunların küçük bir bölümü açığa çıkarılmıştır (Demangel &

Mamboury 1939: Le quartier des Manganes et la première région de Constantinople, Paris De Bocard). Buna göre sit derecesi düşürüldüğü belirtilen bölge ve yakın çevresindeki başlıca kalıntılar, orta ve geç Bizans dönemlerine tarihlenmek üzere polo sahası, Mangana Sarayı, Hagios Georgios Mangana Manastırı kompleksi, Hodegetria Manastırı, İsa Philanthropos Kiliseleridir. 9. Konstantin Monomachos tarafından on birinci yüzyılda yaptırılmış Mangana Manastırı özgün mimarisinin yanı sıra dünya tarihinde nadir kayda düşülmüş olan peyzaj mimarisi örnekleri arasında da gösterilir. İmparator, dünyanın dört bir yanından bitki örnekleri toplattırarak, çeşitli süs havuzlarla dekore edilmiş Mangana bahçesini zenginleştirir, ki bu Bizans İstanbul’u peyzaj arkeolojisi araştırmaları açısından da önemli bir potansiyel olarak değerlendirilebilir. Nitekim, alanın Osmanlı döneminde Has Bahçe’nin parçası olması da benzer bir potansiyeldir. Söz konusu bölgeye yayılan tüm bu yapıların görkemli altyapıları ve sarnıçların belgelenme ve anlaşılma konusundaki sorunları değerlendirildiğinde, bu bölgede alınabilecek tek karar bilimsel araştırma kararı olmalıdır.

1. derece arkeolojik sit alanlarında yapılaşmaya izin verilmezken, 3. derece arkeolojik sit alanlarında müze denetiminde kazılardan sonra koruma bölge kurulu kararıyla izin verilebilmektedir. Ancak 3. derece arkeolojik sit alanları ise “ender rastlanılan buluntulardan ve/veya bilimsel araştırmalar, çevresel gözlemler ile bilimsel varsayımlar sonucunda kültür varlığı veya kalıntısı bulunma olasılığı olan alanlardan olması veya birinci ve ikinci derece arkeolojik sitlerle etkileşim içinde ve bu alanların korunmasında uzun ya da kısa vadede kamu yararı olan alanlardır.” Söz konusu bölge ise barındırdığı tüm değerler göz önüne alındığında mevzuatta “... taşınmaz kültür varlıklarına ait kalıntılar ve buluntuların veya bunu destekleyen taşınır kültür varlığı buluntularının yoğun olarak yer aldığı” alanlar olarak tanımlanan 1. derece arkeolojik sit alanı özellikleri göstermektedir. Bölgenin koruma derecesinin 3’e düşürülmesinin teklif edilmesi bile bir skandaldır.

Esasen her hangi bir alanın arkeolojik, kentsel, doğal ve veya tarihi sit alanı olarak tespiti ve sit derecesinin tayini, o bölgenin taşıdığı ve barındırdığı özelliklere, ulusal ve uluslararası ilke ve bilimsel kriterlere bağlı olduğu gibi kaybolan tarihi eserlerin yeniden inşası ve/veya ihyası da aynı şekilde ulusal ve uluslararası koruma hukuku ve kurallarına, mesleki ve teknik ilke ve kriterlere bağlıdır. Bu tescil tespitler bizatihi alanın içerdiği tarihi, arkeolojik, kültürel ve doğal her hangi bir bilimsel ve teknik neden olmadan idarelerin projelerine, önerilerine ve niyetlerine göre değiştirilemez. Yapılacak her türlü müdahale, bilimsel tespit ve kriterlere uygun olmak zorundadır.

Özellikle UNESCO'nun 2006 yılından bu yana Dünya Miras Listesi'nde yer alan alanlar ve tampon bölgeler ile ilgili yayınladığı raporlar, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu doğrultusunda, İstanbul'un Dünya Kültür Miras Alanı'nın bütüncül bir yaklaşım ile bu bölgelerin uluslararası üstün değerlere sahip bir alanın gerektirdiği özen ve duyarlıkla planlanması ve yönetilmesi gerekliliği apaçık bir gerçek olarak ortada dururken, tarih ve kültür varlıklarımıza karşı suç teşkil edebilecek işlemlerden bahseden, başta koruma kurullarımız olmak üzere meslek ve bilim camiamızı uluslararası alanda zor durumda bırakacak bu açıklama konusunda ilgili koruma kurulundan resmi bilgi talep edilmiş olup alınan yanıt uyarınca gerekli yasal işlemler başlatılacaktır.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Saygılarımızla

Arkeologlar Derneği İstanbul Şubesi

TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi

2.2.5. Bir kez daha uyarıyoruz: AKM'Yİ Yıkma Suçtur!

03.11.2017 / 2017.08.3254

Ulusal ve uluslararası koruma ilkeleri gereği koruma altında bulunan Cumhuriyet dönemi kültür ve mimarlık varlıklarımızın en önemli yapılarından ve simgesel değeri olan Atatürk Kültür Merkezi'nin yıkılıp yerine daha büyüğünün ve yenisinin yapılacağını, toplumdan gizli bir şekilde hazırlanıp onaylanan yeni projenin 6 Kasım'da Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından bizzat açıklanacağını büyük bir esefle öğrenmiş bulunuyoruz.

Bu toplantı öncesi tekrar hatırlatmak isteriz;

Cumhuriyet döneminin en önemli kültür varlıklarından biri olan Atatürk Kültür Merkezi, "1. grup anıtsal yapı" olarak tescilli bir yapı olduğu gibi, Türkiye'nin opera binası olarak tasarlanarak öz kaynaklarımızla gerçekleştirilmiş ilk ve tek yapısıdır ve kentsel ve tarihi sit alanı olan Taksim Meydanının bütünleyici ve tanımlayıcı yapısal bir ögesidir.

Taşıdığı kültürel, tarihi, yapısal ve mimari değerleri ile de başta Anayasa ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yasası olmak üzere koruma hukuku ve Türkiye'nin altına imza attığı uluslararası sözleşmelerle varlığı güvence altına alınmıştır.

Bütün bunlara ilaveten 16 Aralık 2010 tarihinde AKM'nin korunması yargı güvencesine kavuşmuş, yargı kararı ve koruma hukuku gereği AKM'nin depreme karşı güvenli hale getirilerek aslına uygun olarak restore edilmesi konusunda hazırlanan proje, Koruma Kurulu tarafından onaylanarak Ocak 2010'da Beyoğlu Belediyesince ruhsata bağlanmıştır.

Kültür ve Turizm Bakanlığı ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi, kamusal sorumlulukları doğrultusunda AKM'nin aslına uygun restorasyon işlerini tamamlamak ve binanın bir an önce yeniden hizmete açılmasını sağlamakla yükümlü oldukları halde 8 yılı aşkın bir süredir AKM'yi yıkıma terk etmek, polis karakolu olarak kullanmak gibi eylemler ile anayasal sorumluluklarını yerine getirmekten imtina etmek suretiyle suç işlemişlerdir.

Bu konuda yıllardır bıkmadan usanmadan kamu idareleri nezdinde yaptığımız uyarılar ve suç duyuruları işleme konmayarak hukuk ve yargı kararları yok sayılmış, AKM bilerek ve isteyerek yıkıma terk edilmiştir.

Yine ve yeniden uyarıyoruz:

Yıllardır dünyanın gözü önünde tarihe, kültüre, sanata, topluma ve hukuka karşı taammüden suç işlenmektedir!

Derhal onaylı restorasyon projesi uygulamaya sokularak bu kültür ve tarih yıkımına son verilmeli, Atatürk Kültür Merkezi özgün yapısı, kullanımı ve çevresiyle toplumun hizmetine sunulmalıdır.

AKM'yi Yıkma da Yıkıma Terk Etmek de Suçtur!

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.

Kültür-Sanat Sen (Kültür ve Sanat Emekçileri Sendikası), Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi, TMMOB İstanbul İl Koordinasyon Kurulu, Yazarlar Sendikası, TOBAV (Devlet Tiyatroları Opera ve Balesi Çalışanları Yardımlaşma Vakfı), TOMEB (Tiyatro Oyuncuları Meslek Birliği), SİNE-SEN (Sinema Emekçileri Sendikası), Özerk Sanat Konseyi Sanatçılar Girişimi, UPSD (Uluslararası Plastik Sanatlar Derneği), İstanbul Kültür Forumu